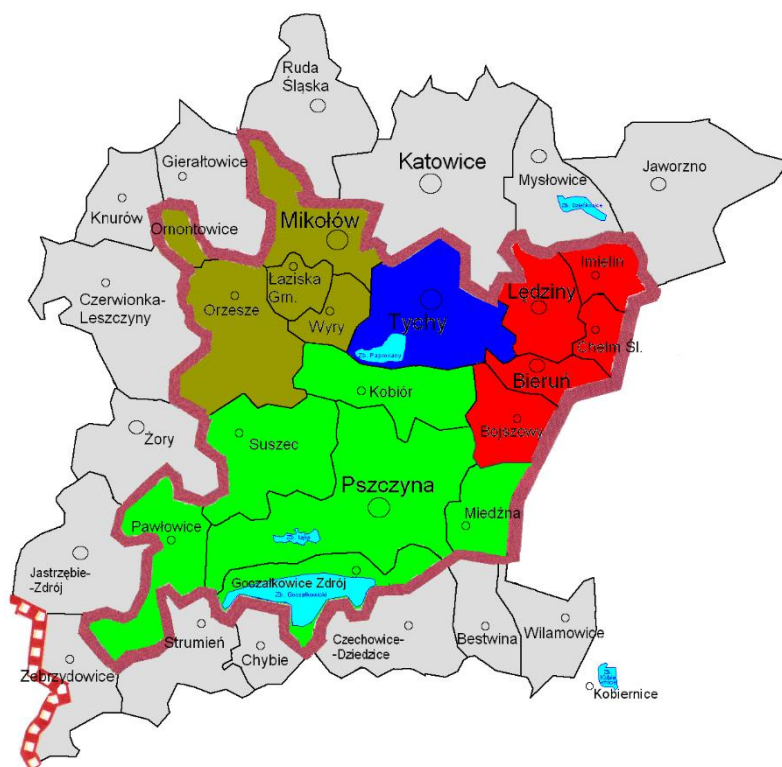

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Tychach**

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU
BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO
w 2024 roku**

**Obszar i ilość obiektów nadzorowany przez PSSE w Tychach
- dane z druków statystycznych**

<i>Dane</i>	<i>Powiat</i>				<i>Razem Powiaty</i>
	Tychy	Bieruńsko-Lędziński	Mikołowski	Pszczynski	
Obszar	81,81 km ²	158,14 km ²	232,84 km ²	471,42 km ²	944,21 km ²
Liczba obiektów nadzorowanych	2974	1133	1957	2357	8421
Liczba ludności	122045	59443	100002	110777	392 267

Spis treści:

1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE BIERUŃSKO- LĘDZIŃSKIM	4
2. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	10
3. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO	20
4. ODDZIAŁ LABORATORYJNY	28
5. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH	31
6. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	33
7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	37
8. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA	40

1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIM

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

W 2024 r. wykazano w meldunkach epidemiologicznych 2158 chorób zakaźnych, co stanowiło 15,3% ogólnej liczby wykazanych chorób zakaźnych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach z powiatów objętych nadzorem.

W porównaniu do 2023 r. wzrosła liczba zgłoszonych chorób zakaźnych, co głównie spowodowane było zwiększeniem liczby zachorowań na krztusiec oraz gripę. W sposób ciągły monitorowane były zgłoszenia zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne.

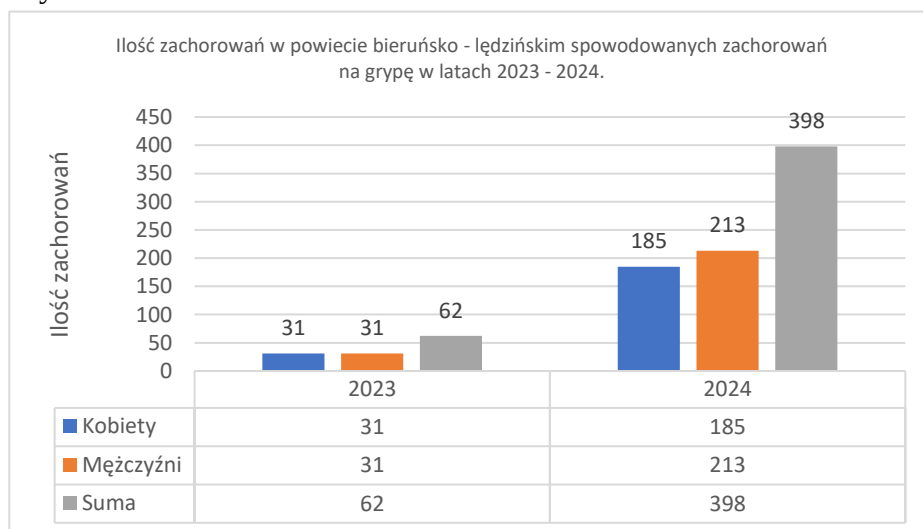
W każdym przypadku wymagającym wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne oraz obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z bliskiego otoczenia z chorym.

Ogółem w 2024 r. wykazano 54 zachorowania na krztusiec (wykres nr 1), co stanowiło 2,5% wszystkich zarejestrowanych chorób w powiecie (zapadalność na 100 tys. ludności wynosiła 3630) oraz 398 zachorowań na gripę (wykres nr 2), co stanowiło 21,8% wszystkich zarejestrowanych chorób w powiecie.

Wykres nr 1

Wykres nr 2

W 2024 r. na podobnym poziomie co w 2023 r. utrzymała się liczba chorób zgłoszonych przez lekarzy zgodnie z wykazem zakażeń i chorób zakaźnych ujętym w ustawie z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Choroby dające objawy ze strony układu pokarmowego stanowiły 11,9% wszystkich wykazanych chorób z powiatu bieruńsko-lędzińskiego, wśród nich można wyróżnić między innymi: 4 zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*, 24 bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, 22 wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy oraz 26 innych określonych (w tym spowodowanych adenowirusami), 124 biegunek i zapaleń żołądkowo jelitowych BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w tym 40 u dzieci do lat 2). Choroby szerzące się drogą bezpośredniego kontaktu z chorym stanowiły 33,6% wszystkich wykazanych chorób z powiatu bieruńsko-lędzińskiego, w tym wykazano 119 płonic, 604 osp wietrznych oraz 3 zakażenia wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*. Ponadto wystąpiły 2 zachorowania na lambliozę, pojedyncze na odrę i różyczkę.

Na uwagę zasługują wirusowe zapalenia wątroby szerzące się przez naruszenie ciągłości tkanek min. błon śluzowych, skóry, kontakt z krwią nosiciela lub osoby chorej. Stwierdzono 7 nowych zachorowań wywołanych wirusem zapaleniem wątroby typu B i 2 zachorowania wywołane zakażeniem wirusem zapaleniem wątroby typu C. Zarejestrowano 17 nowych nosicieli antygenu HBs i 19 nosicieli HCV.

Z badań bakteriologicznych w kierunku pałeczek *Salmonella* i *Shigella* prób pobranych od osób chorych, ozdrowieńców po przebytej chorobie, osób ze styczności z chorym wykryto 2 nowych nosicieli.

W powiecie bieruńsko – lędzińskim w 2024 r. zarejestrowano 1 ognisko zakażeń epidemicznych, które wystąpiło w placówce oświatowej. Wdrożono działania przeciwepidemiczne. Przyczyną wystąpienia ogniska epidemicznego był krztusiec.

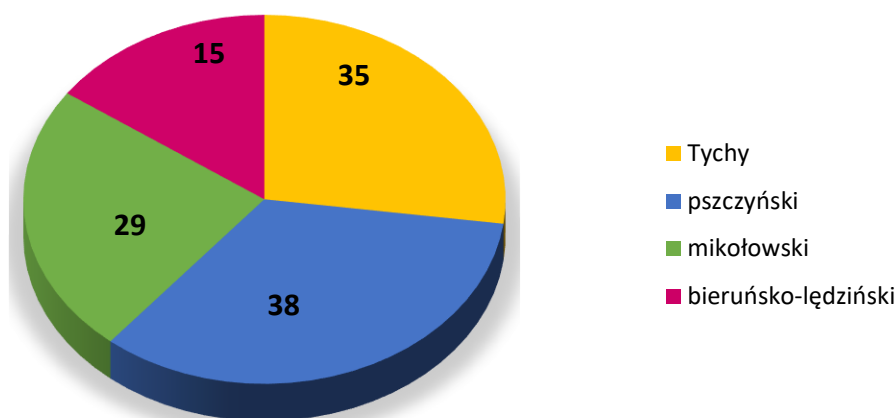
Odnotowano znaczny spadek zakażeń Sars-CoV-2. W 2023 r. zarejestrowanych było 598 zakażeń a w 2024 r. już tylko 388.

Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

W powiecie bieruńsko-lędzińskim obowiązkowe szczepienia ochronne wykonywane były w 15 punktach szczepień (wykres nr 3). W przypadku osób do 20 roku życia program obowiązkowych szczepień ochronnych obejmował 12094 osób.

Wykres nr 3

Ilość punktów szczepień w poszczególnych powiatach w 2024 roku

W 2024 r. zmieniono formę sprawozdawczości z wykazu „osób uchylających się” na „Raport o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych”. Na dzień 31.12.2024r. w wyżej wymienionym raporcie zarejestrowano 2028 osób, z tego w powiecie bieruńsko-lędzińskim – **136**, co stanowi 1,12% osób podlegających szczepieniom w powiecie.

W 2024 r. zarejestrowano 30 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 2 na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego, które zakwalifikowano jako łagodne (wykres nr 4).

Wykres nr 4

W ramach nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz dokumentacją szczepień prowadzono szereg działań, między innymi:

- przeprowadzono kontrole zakładów leczniczych w zakresie realizacji szczepień ochronnych, w tym nadzoru nad dystrybucją i przechowywaniem preparatów szczepionkowych, postępowania na wypadek utylizacji preparatów szczepionkowych, postępowania z preparatami z krótką datą ważności, działań podejmowanych przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wobec osób wobec osób, u których nie są realizowane szczepienia ochronne z przyczyn niemedycznych;
- udzielano poradnictwa w zakresie obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych;
- prowadzono nadzór nad poprawnością i terminowością sprawozdawczości z realizacji szczepień ochronnych, w tym racjonalnego gospodarowania preparatami szczepionkowymi, właściwą dokumentacją wykonanych szczepień ochronnych obowiązkowych jak i zalecanych;
- nadzorowano terminową zgłaszalność niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- podejmowano i kontynuowano działania w zakresie egzekucji administracyjnej wobec opiekunów prawnych dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym;
- kontynuowano dystrybucję preparatów szczepionkowych w ramach powszechnego programu szczepień przeciwko HPV;
- rozpoczęto dystrybucję preparatów szczepionkowych przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w ramach szczepień zalecanych dla kobiet ciężarnych.
- w ramach poprawy realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach wystosował 2357 pism do opiekunów prawnych z przypomnieniem o realizacji powyższego obowiązku.

Ocena podmiotów leczniczych

Sekcja Epidemiologii wg stanu na dzień 31.12.2024 r. obejmowała nadzorem 839 podmioty lecznicze, z czego w powiecie bieruńsko-lędzińskim 81, co stanowi 9,6% ogólnej liczby nadzorowanych podmiotów (wykres nr 5). W grupie nadzorowanych podmiotów leczniczych są podmioty realizujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - 2, ambulatoryjne świadczenia zdrowotne - 37 oraz praktyki zawodowe lekarzy, dentystów i pielęgniarek - 42 (tabela nr 1).

Wykres nr 5

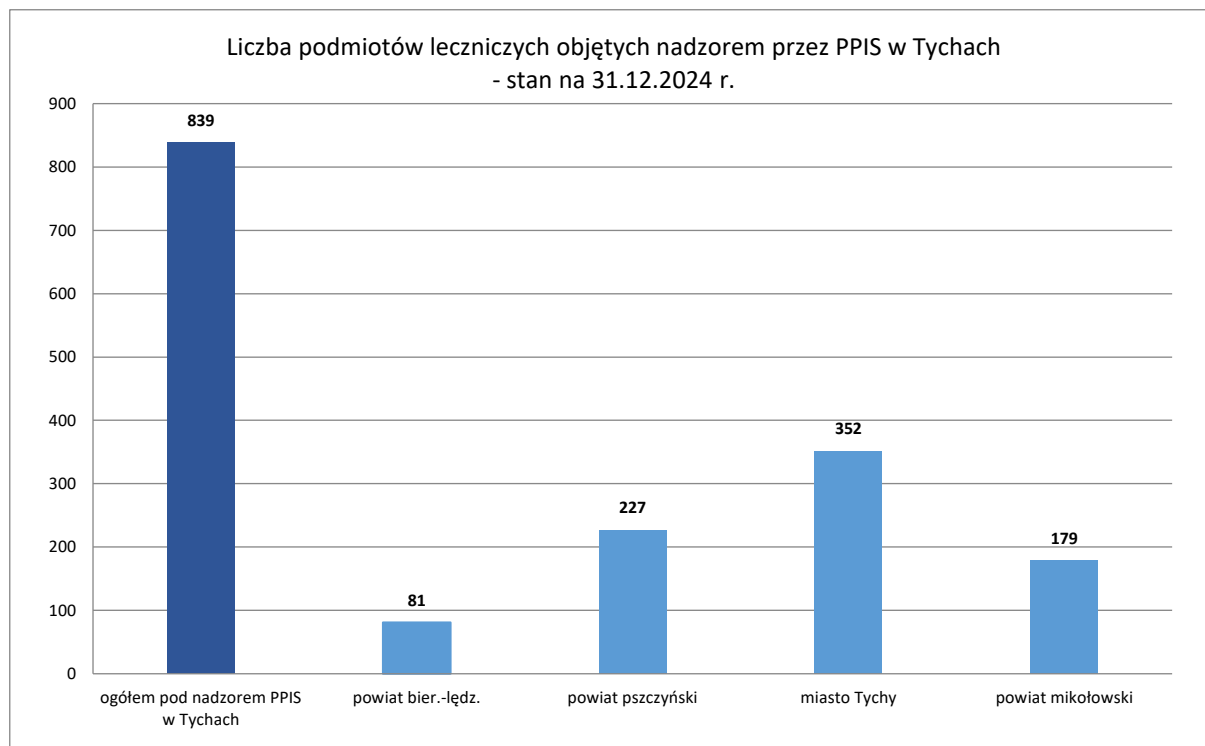

Tabela nr 1

Lp.	Rodzaj obiektów realizujących świadczenia zdrowotne w powiecie bieruńsko- lędzińskim w 2024 r. będących pod nadzorem PPIS w Tychach	ilość
1	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpitale, zakłady rehabilitacji leczniczej, inne)	2
2	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	37
3	praktyki zawodowe (lekarzy, dentystów, pielęgniarek)	42
4	Ogółem	81

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 43 kontrole w powiecie bieruńsko-lędzińskim, w tym: 40 kontrole planowych, 3 kontrole ponadplanowe w tym 2 kontrole obiektów nienadzorowanych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i przeprowadzonych kontroli w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Dokonano oceny procedur w zakresie prawidłowości doboru i stosowania środków dezynfekcyjnych a także procedur sterylizacyjnych z uwzględnieniem przyjętych rozwiązań zaopatrzenia w materiały sterylne. Poddano również ocenie postępowanie z odpadami medycznymi – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz.U.2017 poz. 1975). Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby wydaniem decyzji administracyjnych. Wydano 1 decyzję odsunięcia od pracy nosiciela pałeczek *Salmonella* sp.

W 2024 r. rozpatrzono 3 wnioski dotyczące: podejrzenia występowania insektów (pluskiew) –2 przypadki oraz 1 przypadek nieprzestrzegania procedur zapobiegających zakażeniom w podmiocie realizującym świadczenia zdrowotne (Procedura: Postępowanie z narzędziami wielokrotnego użytku), które po rozpatrzeniu zakwalifikowano jako bezzasadne.

Laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach, zgłaszały biologiczne czynniki chorobotwórcze, które podlegały analizie i rejestracji. W każdym uzasadnionym przypadku wdrażano

działania przeciwepidemiczne. W 2024 r. zarejestrowano ogółem 909 dodatkich biologicznych czynników chorobotwórczych:

- 310 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców Miasta Tychy, co stanowiło 34% wszystkich zgłoszeń;
- 123 zgłoszenia dotyczyły mieszkańców powiatu mikołowskiego, co stanowiło 14% wszystkich zgłoszeń;
- 97 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego, co stanowiło 11% wszystkich zgłoszeń;
- 108 zgłoszeń dotyczyło mieszkańców powiatu pszczyńskiego, co stanowiło 12% wszystkich zgłoszeń;
- 253 zgłoszenia dotyczyły osób mieszkających poza terenem nadzorowanym przez PPIS w Tychach, co stanowiło 28% wszystkich zgłoszeń;
- 18 zgłoszeń dotyczyło osób. w stosunku do których nie było określonego miejsca ich zamieszkania, co stanowiło 2% wszystkich zgłoszeń.

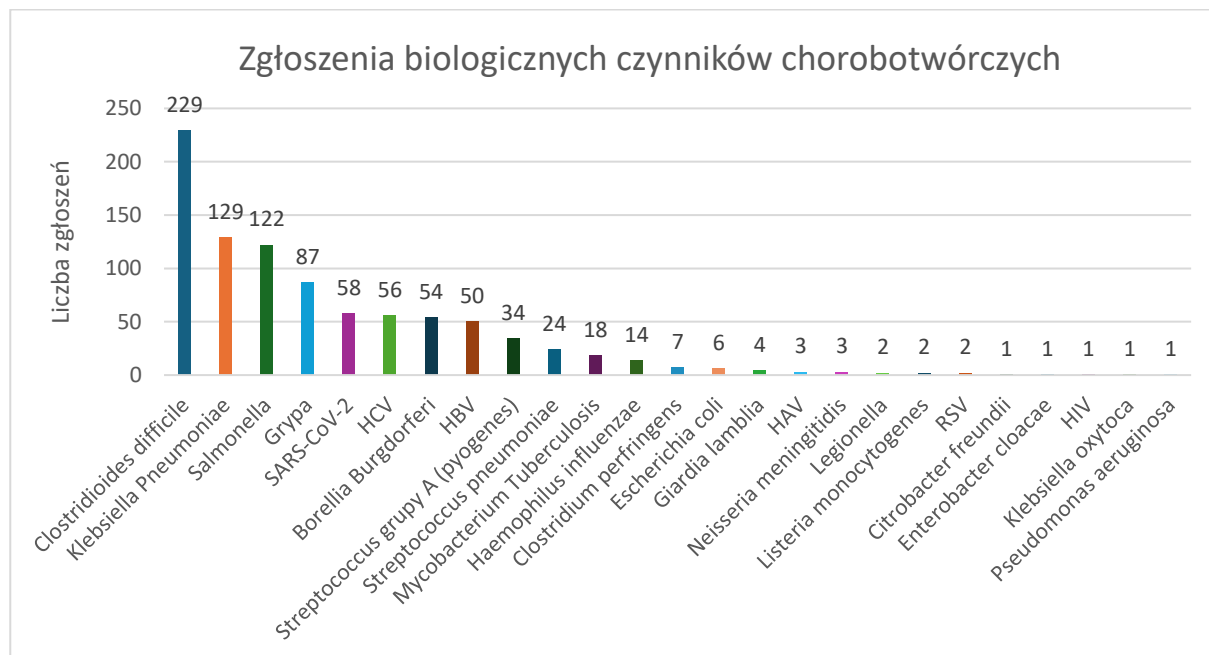
W analizowanym okresie największy procent dodatkich biologicznych czynników chorobotwórczych stanowiły: Clostridioides difficile (25,19%), Klebsiella pneumoniae (14,19%), pałeczki Salmonella (13,42%). (Tabela nr 2, Wykres nr 6).

Tabela nr 2 Biologiczne czynniki chorobotwórcze zgłoszone w 2024r. przez laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach.

Biologiczny czynnik chorobotwórczy	Liczba zgłoszeń	% wszystkich zgłoszeń
Clostridioides difficile	229	25,19%
Klebsiella pneumoniae	129	14,19%
Salmonella	122	13,42%
Grypa	87	9,57%
SARS-CoV-2	58	6,38%
HCV	56	6,16%
Borellia Burgdorferi	54	5,94%
HBV	50	5,50%
Streptococcus grupy A (pyogenes)	34	3,74%
Streptococcus pneumoniae	24	2,64%
Mycobacterium Tuberculosis	18	1,98%
Haemophilus influenzae	14	1,54%
Clostridium perfringens	7	0,77%
Escherichia coli	6	0,66%
Giardia lamblia	4	0,44%
HAV	3	0,33%
Neisseria meningitidis	3	0,33%
Legionella	2	0,22%
Listeria monocytogenes	2	0,22%
RSV	2	0,22%
Citrobacter freundii	1	0,11%
Enterobacter cloacae	1	0,11%
HIV	1	0,11%
Klebsiella oxytoca	1	0,11%
Pseudomonas aeruginosa	1	0,11%
RAZEM	909	100

Wykres nr 6

Wykres kolumnowy liczby biologicznych czynników chorobotwórczych zgłoszonych w 2024 r. przez laboratoria z terenu podległego nadzorowi PPIS w Tychach.

Wnioski:

- W porównaniu do 2023r. wzrosła liczba zgłoszonych chorób zakaźnych, co głównie spowodowane było zwiększeniem liczby zachorowań na krztusiec oraz grypę. W odniesieniu do zachorowań na Covid-19 odnotowano spadek zgłoszeń o 210. Podejmowane działania przeciwepidemiczne przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz działania mające na celu poprawę zgłaszalności chorób zakaźnych, miały za zadanie ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych wśród mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego.
- Konieczne jest kontynuowanie zadań dotyczących ochrony zdrowia publicznego w szczególności w zakresie nadzoru nad podmiotami leczniczymi ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych oraz działań prowadzonych wobec osób, u których nie są zrealizowane szczepienia ochronne z powodów niemedycznych.

2. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ.

Prawo żywnościowe ma za zadanie zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi. Żywność, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością znajdujące się w obrocie nie mogą być niebezpieczne, co oznacza że czynniki, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia człowieka w nich nie występują lub występują w dopuszczalnej, bezpiecznej ilości. Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany.

W tym celu wdrożono szereg norm prawnych w zakresie kontroli higieny żywności obowiązujących zarówno rolników, producentów, przetwórców i sprzedawców. Wszystkie te przepisy mają zapewnić spełnienie zasady „od pola do stołu”, czyli gwarantować bezpieczeństwo produktów żywnościowych na każdym etapie łańcucha produkcji i dystrybucji.

Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze uzyskują, utrzymują i przedstawiają dowody potwierdzające bezpieczeństwo żywności.

Oferowana w obrocie żywność poza aspektami bezpieczeństwa, powinna także umożliwiać realizację celów żywieniowych. Takie cele to nie tylko zapewnienie energii i składników odżywczych pokrywających zaopatrzenie organizmu lecz także wspieranie prozdrowotnego modelu życia, poprzez zapewnienie dostępu do produktów o korzystnym profilu dla zdrowia.

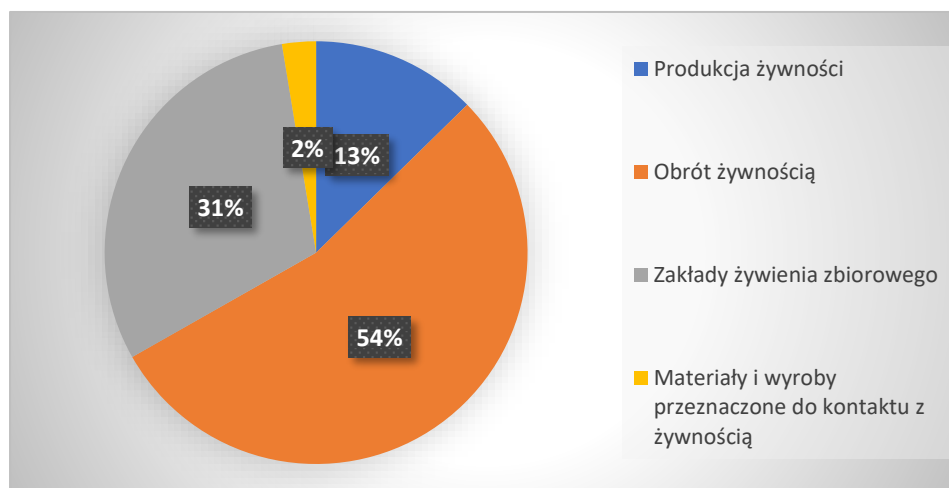
Nadzór nad produkcją i obrotem żywnością, materiałami do kontaktu z żywnością opiera się na dwóch systemach kontroli: zewnętrznej, która jest niezależna od podmiotu, sprawowana przez organy urzędowej kontroli żywności oraz wewnętrznej, prowadzonej w zakładzie, bazującej na Dobrej Praktyce Higienicznej, Dobrej Praktyce Produkcyjnej i zasadach systemu HACCP, realizowanych w celu zapewnienia zgodności produktów z wymogami prawa, właściwymi dla charakteru działalności prowadzonej przez podmioty. W ramach urzędowej kontroli żywności działania kontrolne prowadzone są z częstotliwością przyjętą na dany rok zgodnie z wytycznymi do planowania opracowanymi przez Głównego Inspektora Sanitarnego, w oparciu o analizę stanu higieniczno – sanitarnego zakładów z ubiegłych lat z uwzględnieniem kategorii ryzyka ustalonej na podstawie arkusza oceny zakładów.

Charakterystyka nadzorowanych zakładów na terenie 4 powiatów

W 2024 r. nadzorowano 4404 zakłady usytuowane na terenie 4 powiatów, z czego 615 na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Znaczna liczba zakładów zlokalizowana jest na terenach wiejskich i na peryferiach miast. Najliczniejszą grupę stanowią zakłady obrotu żywnością, następnie zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty produkcji żywności, powyższe przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1

Odsetek zakładów na rynku spożywczym ujętych w rejestrze w 2024 r. wg rodzaju działalności

Na terenie działania tutejszej Stacji działają obiekty nowoczesne o wysokim standardzie, spełniające wymagania sanitarno – techniczne, funkcjonują również zakłady usytuowane w starym budownictwie, co wiąże się z ograniczonymi możliwościami ich modernizacji.

We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1289 kontroli urzędowych w tym 11 kontroli w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Wydano 60 decyzji administracyjnych, z czego 49 stanowią decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 1 dotycząca unieruchomienia zakładu, 6 decyzji zmieniających termin wykonania nakazu, 3 decyzje o wygaśnięciu, 1 decyzja umarzająca postępowanie. Ponadto wydano 320 decyzji związanych z zatwierdzeniem zakładów.

Nałożono 85 mandatów karnych na łączną kwotę 25 700 zł. Ponadto skierowano 2 zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, poprzez przerabianie protokołu kontroli oraz prowadzeniu działalności bez wpisu do rejestru prowadzonego przez PPIS w Tychach.

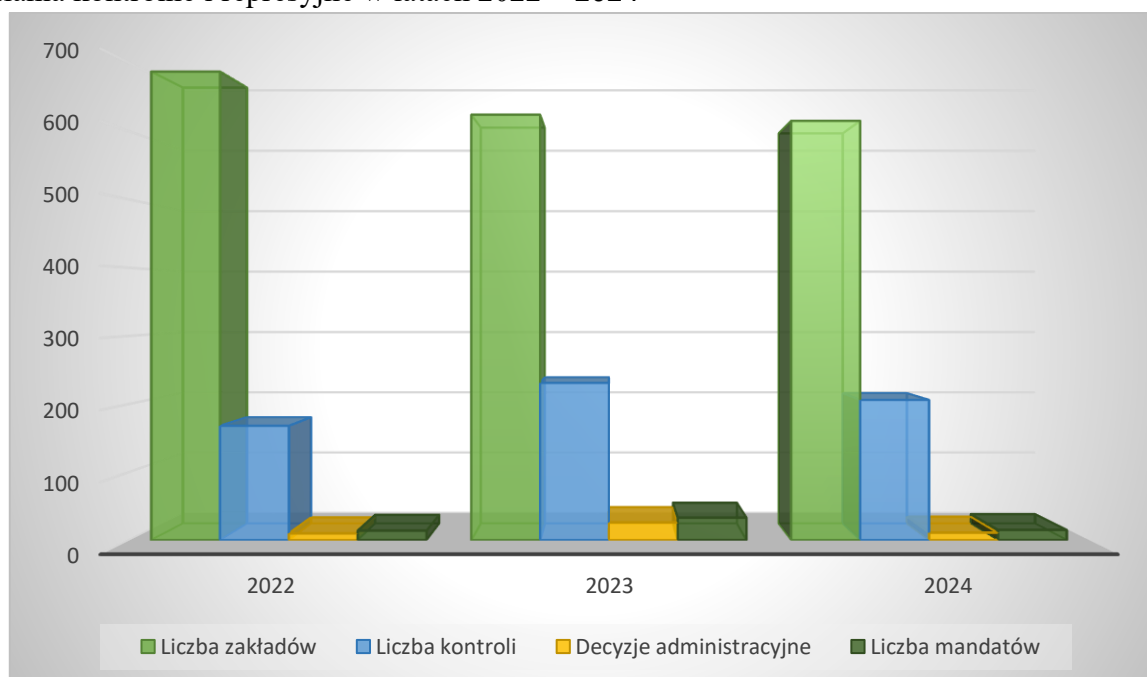
W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 582 próbki, w tym 538 próbek żywności, 9 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 25 próbek zmiotków i wytrząpek z koszyków do rozrostu i garowania ciasta oraz 10 próbek związanych z podejrzeniem zatrucia pokarmowego.

Ogólna ocena stanu sanitarnego zakładów żywieniowych i żywnościowych na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

W 2024 r. w ewidencji znajdowało się 615 zakładów. We wszystkich zakładach objętych nadzorem przeprowadzono 206 kontroli urzędowych. Wydano 11 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Nałożono 15 mandatów karnych na kwotę 3 900 zł (wykres nr 2)

Wykres nr 2

Działania kontrolne i represyjne w latach 2022 – 2024

Zakłady Produkcji Żywności

W 2024 r. w ewidencji znajdowało się 95 zakładów, w których przeprowadzono 15 kontroli. Wydano 5 decyzji administracyjnych, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1000 zł.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości sanitarno – porządkowe i techniczne to m.in.:

- obecność szkodników zbożowo-mącznych tj.: żywych larw w wytrząpkach z koszyków do rozrostu i garowania ciasta oraz żywych larw i chrząszczy w zmiotkach z pomieszczenia produkcyjnego;
- brudne, częściowo uszkodzone koszyki do garowania pieczywa;
- brudny sprzęt produkcyjny;
- bardzo brudny regał na naczynia, oblepiony tłuszczem, oraz resztkami poprodukcyjnymi, regały zapajęczone;
- brudne, z odpryskami farby ściany i sufity.

Tabela nr 1. Rodzaje i liczba zakładów produkcji żywności

Rodzaje zakładów produkcji żywności	Liczba zakładów
Wytwórnice lodów	2
Automaty do lodów	1
Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych	0
Piekarnie	11
Ciastkarnie	13
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe	0
Browary, słodownie i rozlewnie piwa	0
Wytwórnice napojów bezalkoholowych	0
Wytwórnice napojów alkoholowych, w tym wytwórni win	2
Wytwórnice naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych	0
Zakłady garmazeryjne	2
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	0
Wytwórnice makaronów	0
Wytwórnice wyrobów cukierniczych	0
Wytwórnice koncentratów spożywczych	0
Wytwórnice octu, majonezu i musztardy	0
Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	0
Wytwórnice suplementów diety	0
Wytwórnice żywności dla określonych grup	0
Wytwórnice substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych	0
Wytwórnice aromatów	0
Cukrownie	0
Producenci pierwotni	36
Rolniczy handel detaliczny	0
Dostawcy bezpośredni	0
Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	0
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	4
Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	1
Producenci kiełków	0
Producenci żywności w warunkach domowych	20
Inne wytwórnice żywności	3
Razem	95

Zakłady Obrotu Żywnością

W 2024 r. w ewidencji znajdowało się 360 zakładów, w których przeprowadzono 125 kontroli. Wydano 5 decyzji administracyjnych, nałożono 10 mandatów karnych na 2 300 zł.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości sanitarno–porządkowe i techniczne to m.in.:

- przeterminowane środki spożywcze;
- przechowywanie środków spożywczych łatwo psujących się w zawyżonej temperaturze; niezgodnie z zaleceniem producentów;
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu;
- brudne urządzenia chłodnicze;
- z ubytkami i odpryskami farby ściany i sufity.

Tabela nr 2. Rodzaje i liczba zakładów obrotu żywnością

Rodzaje zakładów obrotu żywnością	Liczba zakładów
Sklepy spożywcze, w tym hipermarkety	207
Kioski	0
Apteki	19
Magazyny hurtowe, w tym: hurtownie suplementów diety	15
Obiekty ruchome i tymczasowe	32
Środki transportu	38
Importerzy środków spożywczych	0
Eksporterzy środków spożywczych	0
Inne zakłady/obiekty obrotu żywnością	49
Razem	360

Zakłady Żywienia Zbiorowego (żywienie otwarte, mała gastronomia, żywienie zamknięte)

W 2024 r. w ewidencji znajdowało się 149 zakładów, w których przeprowadzono 66 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 600 zł.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości sanitarno – porządkowe i techniczne to m.in.:

- brudne, zaśmiecone posadzki w pomieszczeniu kuchennym;
- brudny sprzęt produkcyjny;
- przechowywanie brudnych warzyw, jaj w lodówce w kuchni z innymi środkami spożywczymi gotowymi do spożycia;
- przechowywanie środków spożywczych bezpośrednio na posadzce;
- przechowywanie środków spożywczych poza urządzeniem chłodniczym, niezgodnie z zaleceniami producenta;
- ubytki kafelek na ścianie;
- odpryski farby na suficie.

Tabela nr 3. Rodzaje i liczba zakładów żywienia zbiorowego

Rodzaje zakładów żywienia zbiorowego	Liczba zakładów
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	58
Zakłady małej gastronomii	24
Stołówki pracownicze	3
Bufety przy zakładach pracy	2
Stołówki w domach wczasowych	0
Bloki żywienia w szpitalach	2
Kuchnie niemowlęce	0

Bloki żywienia w sanatoriach i prewentoriach	0
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	1
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	7
Stołówki szkolne	21
Stołówki w bursach i internatach	0
Stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach	0
Stołówki w przedszkolach	13
Stołówki w domach dziecka i młodzieży	0
Stołówki studenckie	0
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	0
Inne zakłady żywienia	14
Zakłady usług cateringowych	4
Razem	149

Zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

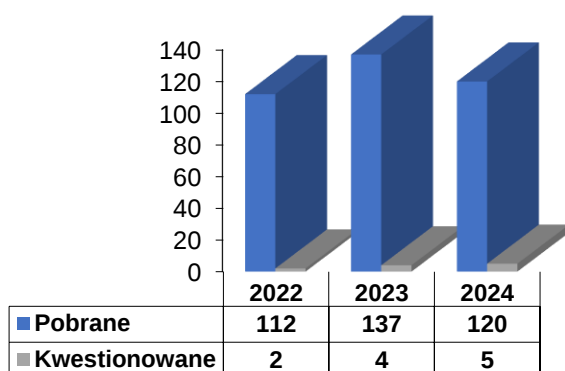
Nadzorem objęto 11 wytwórni i miejsc obrotu materiałami oraz wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2024 r. na terenie powiatu bieruńsko – lędzińskiego pobrano do badań laboratoryjnych 120 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, z których kwestionowano 5 próbek (wykres nr 3).

Wykres nr 3

Próbki pobrane/kwestionowane w latach 2022 – 2024

Przyczyny kwestionowania próbek:

pod względem zanieczyszczeń biologicznych:

- zdyskwalifikowano 3 próbki z uwagi na obecność szkodników zbożowo - mącznych w zmiotkach i wytrzępkach z koszyków do rozrostu i garowania ciasta;

pod względem zanieczyszczeń chemicznych:

- zdyskwalifikowano 2 próbki z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w owocach.

Wnioski i interwencje

Rozpatrzone 4 wnioski, w tym 4 bezzasadne. Przeprowadzono 4 kontrole, w trakcie których nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

Tabela nr 4. Liczba zgłoszonych wniosków/mandatów karnych/kwota

<i>Wnioski o interwencję</i>		
Rok	Liczba zgłoszonych wniosków	Liczba mandatów karnych/kwota
2022	5	2/600
2023	6	4/900
2024	4	0/0

Wnioski dotyczyły:

niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych tj.:

- sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych;
- oferowania konsumentom zepsutych produktów spożywczych;
- wystąpienia objawów żołądkowo-jelitowych po spożyciu frytek.

Nadzór nad importem na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego nadzorowanego przez PPIS w Tychach

Import: W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 11 kontroli, skontrolowano 16 partii środków spożywczych, wydano 11 świadectw jakości zdrowotnej. Do obrotu dopuszczono wszystkie zgłoszone partie.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad importem to 657 zł.

Powiadomienia typu RASFF na terenie 4 powiatów nadzorowanych przez PPIS w Tychach

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) to system przekazywania informacji między urzędami ds. kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwia on sprawne i szybkie przekazywanie informacji, które są oceniane i jeżeli istnieje zagrożenie zdrowia konsumentów podejmowane są działania określone procedurami. W 2024 r. otrzymano 82 powiadomienia: alarmowe, informacyjne oraz o niezgodności w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF.

Przyczynami, dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF było m.in.:

- obecność parametrów mikrobiologicznych w następujących produktach: drób, chałwa sezamowa, hummus z suszonymi pomidorami, kebab mrożony, produkty wędliniarskie, rukola, ser, przyprawy, mąka pistacjowa, jaja, preparaty do początkowego karmienia niemowląt;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu substancji dodatkowych w środkach spożywczych;
- zawartość niedozwolonych substancji oraz składnika nowej żywności, napromienianie żywności i obecność zanieczyszczenia fizycznego w suplementach diety;
- przekroczenie migracji związków chemicznych z wyrobów do kontaktu z żywnością oraz niewłaściwa ocena organoleptyczna;
- obecność pleśni w produktach zbożowo-mącznych;
- stwierdzenie przekroczenia poziomu odniesienia akryloamidu w chipsach warzywnych, kulkach żytnio-owsianych, herbatnikach;
- obecność GMO w ziarnie roślin oleistych;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu azotanów w rukoli;

- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w produkcie wędliniarskim;
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów sumy alkaloidów w przyprawach, herbatce dla dzieci, maku;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w warzywach, owocach, przyprawach;
- obecność substancji alergennych w pestkach dyni, mąkach;
- brak substancji alergennych wyszczególnionych na etykiecie produktów: ciastka, musztarda, konserwa turystyczna;
- obecność glutenu w produkcie bezglutenowym;
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu mikotoksyn w mące, bakaliach, kremie pistacjowym;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu metali ciężkich w herbatce dla dzieci, owocach morza, kolbie kukurydzy, płatkach ryżowych.

Ponadto w związku z pobranymi do badań laboratoryjnych próbkami tj.: porzeczką czerwoną 300 g oraz granat odmiana Hicaz, w których stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów, dokonano 2 zgłoszeń do systemu RASFF na przestrzeni roku, które były zaklasyfikowane jako powiadomienia informacyjne (2).

Kategorie produktów	Powiadomienie alarmowe	Powiadomienie informacyjne	Powiadomienie nie typu NEWS	Powiadomienie o niezgodności	Powiadomienie o fałszowaniu
Mięso i przetwory mięsne	2	6			
Przetwory zbożowo - mączne	3	5		2	
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	3	2			
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	4	1		2	
Suplementy diety	1	9		1	
Inne (owoce suszone i świeże, warzywa świeże, jaja, krem pistacjowy, przyprawy, ziarna roślin oleistych, nabiał, herbatki, owoce morza)	14	24		3	
RAZEM	27	47	0	8	0

Akcje i działania dodatkowe

1) Ocena placówek wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2024 r. prowadzono nadzór nad przebiegiem wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. W ramach akcji w czasie wypoczynku zimowego przeprowadzono 1 kontrolę w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2) Jednostki systemu oświaty

W 2024 r. w jednostkach systemu oświaty łącznie przeprowadzono 29 kontroli (14 kontroli w stołówkach i wydawalniach szkolnych, 11 kontroli w stołówkach i wydawalniach przedszkolnych oraz 4 kontrole w sklepikach/bufetach szkolnych).

W tym 16 kontroli (4 w placówkach szkolnych, 8 w placówkach przedszkolnych, 4 w sklepikach/bufetach szkolnych) dotyczyło spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. (Dz. U. poz. 1154).

- 3) Akcja markety** w związku z pismem dotyczącym przekazywania szczegółowych informacji w zakresie kontroli przeprowadzanych w ramach bieżącego nadzoru nad obiektami typu supermarket/hipermarket. W ramach akcji przeprowadzono ogółem w powiecie bieruńsko-lędzimskim – 21 kontroli, w tym 7 kontroli w związku z poborem próbek, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 600 zł.

Przyczyną nałożenia mandatów było: przechowywanie środków spożywczych łatwo psujących się w zawyżonej temperaturze; niehigieniczna sprzedaż środków spożywczych przeznaczonych do bezpośredniego spożycia.

4) Ocena żywienia w szpitalach

W ramach polecenia dotyczącego wzmożenia nadzoru m.in. w zakresie żywienia w szpitalach przeprowadzono 2 kontrole, w trakcie których w 1 placówce wykonano ocenę żywienia z wykorzystaniem arkusza oceny dekadowej jadłospisów. W 1 przypadku sposób żywienia w szpitalu wymagał poprawy. W 1 placówce ocena jadłospisu dekadowego była niemożliwa z uwagi na charakter prowadzonej działalności – placówka jednodniowa.

Do najczęściej występujących nieprawidłowości w analizowanej diecie podstawowej należy zaliczyć:

- nieuwzględnienie wody/napojów w 3 głównych posiłkach;
- niezapewnienie odpowiedniej ilości mleka i przetworów mlecznych w tym napojów fermentowanych;
- nieuwzględnienie tłuszczu bogatych w kwasy jedno i wielonienasycone;
- brak roślin strączkowych w dekadzie;
- brak ryby i/lub przetworów rybnych w dekadzie;
- niezapewnienie odpowiedniej ilości porcji warzyw i owoców.

5) Nadzór nad żywnością prozdrowotną (suplementy diety, nowa żywność, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środki spożywcze wzbogacane witaminami i składnikami mineralnymi)

W 2024 r. w związku z prowadzonym nadzorem nad żywnością prozdrowotną w powiecie bieruńsko-lędzimskim przeprowadzono 1 kontrolę strony internetowej w związku z informacją o przypisywaniu właściwości zdrowotnych i leczniczych suplementowi diety. W następstwie podjętych działań przedsiębiorca poprawił informacje na stronie internetowej. Przedsiębiorcę pouczono o obowiązujących przepisach prawa żywnościowego i konieczności jego stosowania. Zgodnie z planem pobierania próbek na rok 2024 r. pobrano do badań laboratoryjnych 35 próbek, których nie kwestionowano.

6) Akcja „Mklik Próchniczek”

W ramach kontynuowania akcji wytypowano 2 zakłady, w których pobrano 4 próbki zmiotków oraz wytrzepeków do badań laboratoryjnych w kierunku obecności szkodników i ich pozostałości. Razem przeprowadzono 2 kontrole związanych z poborem próbek. W związku ze stwierdzeniem w badanych próbkach obecności szkodników zbożowo-mącznych, wydano 2 decyzje administracyjne z terminem natychmiastowej wykonalności nakazujących przeprowadzenie dezynsekcji pomieszczeń zakładu i sprzętu. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 2 mandaty karne na kwotę 500 zł.

7) Ocena sposobu żywienia

Oceną sposobu żywienia objęto 14 zakładów żywienia zbiorowego (8 przedszkoli, 4 szkoły podstawowe, 1 żłobek, 1 szpital) z kuchnią własną lub z posiłkami dostarczającymi przez firmy cateringowe. Teoretycznie z wykorzystaniem listy wspomagającej ocenę żywienia, przeanalizowano 13 próbek zestawień dekadowych. Ponadto w 1 żłobku pobrano do badań laboratoryjnych jeden posiłek obiadowy i przeprowadzono analizę jadłospisu dekadowego

z zastosowaniem kalkulatora dietetycznego Aliant. Najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły m.in.: zawyżonej wartości energetycznej posiłków, za wysokiego udziału soli i sodu w stosunku do zalecanych norm.

Analizując sposób żywienia dzieci w wieku do lat 3 stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zawyżoną średnią wartość energetyczną posiłków;
- dużą ilość białka w planowanych jadłospisach;
- za wysoki udział soli i sodu w stosunku do zalecanych norm;
- podawanie zbyt małych porcji warzyw/owoców lub całkowity brak produktów z tej grupy w posiłkach;
- brak różnorodności podawanych warzyw w posiłkach śniadaniowych;
- podawanie produktów wysoko przetworzonych (np. parówek);

Analizując sposób żywienia dzieci i młodzieży stwierdzono nieprawidłowości:

- mniejsze od zalecanego wykorzystanie produktów z grupy mleko i przetwory mleczne w 2 placówkach przedszkolnych;
- w 1 placówce przedszkolnej podawanie zbyt małej ilości warzyw i owoców, zarówno uwagi na wielkość porcji jak również całkowite pominięcie ich w serwowanych posiłkach;

Analizując sposób żywienia pacjentów w szpitalu stwierdzono nieprawidłowości:

- nieuwzględnienie wody/napojów w trzech głównych posiłkach;
- małe wykorzystanie produktów z grupy mleko i przetwory mleczne;
- brak tłuszczów bogatych w kwasy jedno- i wielonienasycone, przynajmniej w jednym posiłku;
- brak roślin strączkowych w dekadzie;
- brak ryby i/lub przetworów rybnych w dekadzie;
- podawanie zbyt małej ilości warzyw i owoców.

8) Akcja lato

W związku z akcją oceną objęto: wytwórnie lodów, automaty do lodów, zakłady żywienia zbiorowego, zakłady małej gastronomii, zlokalizowane przy trasach turystycznych. Przeprowadzono ogółem 26 kontroli urzędowych, nałożono jeden mandat na kwotę 300 zł.

Stwierdzone uchybienia sanitarno-porządkowe to:

- brak porządku i czystości w pomieszczeniu produkcyjnym;
- brudne, zaśmiecone posadzki;
- brak segregacji środków spożywczych w urządzeniach chłodniczych tj. przechowywanie wyrobów gotowych przeznaczonych do spożycia wraz z brudnymi warzywami.

W ramach akcji lato dokonano oceny znakowania wody mineralnej butelkowanej oraz prawidłowości jej przechowywania - nie stwierdzono nieprawidłowości.

9) Nadzór nad jakością tłuszczów stosowanych do smażenia

W związku z planem poboru próbek do badań żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu tłuszczów przeznaczonych do smażenia pod kątem zawartości związków polarnych przeprowadzono w powiecie bieruńsko-lędzińskim 1 kontrolę w zakładzie małej gastronomii. W trakcie kontroli przeprowadzono badanie za pomocą specjalistycznego sprzętu, wynik badania wykazał akceptowalną jakość tłuszczu.

10) W związku z pismem dotyczącym wzmożonego nadzoru nad sprzedażą owoców i warzyw importowanych z krajów trzecich, jak i pochodzących z innych państw członkowskich UE w powiecie bieruńsko-lędzińskim przeprowadzono 3 kontrole, w tym 2 w sklepie spożywczym, 1 w magazynie hurtowym. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości zarówno w zakresie dotyczącym identyfikacji produktu oraz oceny dokumentacji towarzyszącej.

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

- Udzielano sobie wzajemnej pomocy merytorycznej z zakresu obowiązujących przepisów prawnych oraz udostępniano niezbędne w wykonywanej pracy akty prawne/ procedury/ instrukcje.
- Przekazywano informacje dotyczące naruszeń w zakładach nadzorowanych zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.
- Wzajemnie przekazywano informacje o wynikach badań środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz listy zakładów, które oprócz środków spożywczych produkują również materiał paszowy dla zwierząt.

Analiza i wnioski w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.

W 2024 r. na terenie bieruńsko-lędzińskim zaobserwowano znaczny wzrost likwidacji działalności gospodarczej. Ponadto pojawiające się zagrożenia w obszarze bezpieczeństwa żywności wymagają nieustannego przestrzegania istniejących Procedur Dobrej Praktyki Higienicznej i Dobrej Praktyki Produkcyjnej oraz systemu HACCP, jak również wzmoczenia kontroli wewnętrznej w zakładach przez wszystkich przedsiębiorców uczestniczących w łańcuchu żywnościowym oraz wzmoczonych działań PIS i innych organów urzędowej kontroli żywności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach jako organ wykonawczy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie czterech powiatów realizował zadania z zakresu żywności, żywienia i przedmiotów użytku określone szczegółowo ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tychach wykonywała statutowe zadania zgodnie z „planem zasadniczych zadań na 2024 r., który obejmował główne kierunki działania, zasadnicze zadania oraz harmonogram nadzoru nad obiektami.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej stale podejmują działania mające na celu realizację założonych przez prawo żywnościowe standardów, które mają na względzie zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów.

3. OCENA STANU SANITARNEGO URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

W dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego, w zakresie sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska działania polegają na kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w szczególności dotyczące:

- utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz zbiorowego transportu publicznego, a także ochrona zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego w solariach;
- przygotowania dokumentacji w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych egzekwujących poprawę stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów;
- wydawania pozwoleń na ekshumację i kontrola przeprowadzania ekshumacji, wydawania pozwoleń na wniosek właściwego starosty w związku ze sprowadzeniem zwłok z obcego państwa, kontrola i wydawanie opinii dla środków transportu do przewozu zwłok i szczątków;
- przyjmowania i rozpatrywania wniosków w ramach posiadanych kompetencji;
- opiniowania projektów regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie poszczególnych gmin, projektów uchwał w zakresie częstotliwości odbierania odpadów komunalnych.

Nadzorem Higieny Komunalnej i Środowiska objęto 1824 obiektów, z czego w powiecie bieruńsko - lędzińskim znajduje się łącznie 251 obiektów, w tym 39 obiektów służby zdrowia.

W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych przeprowadzono na nadzorowanym terenie łącznie 660 kontroli sanitarnych, w tym 84 na terenie powiatu bieruńsko - lędzińskiego.

Wydano 35 decyzji administracyjnych tj. 1 decyzja nakazująca usunięcie uchybień, 3 decyzje dotyczące zbiorczej rocznej oceny wody na pływalni, 3 decyzje zatwierdzenia systemu jakości w obszarze prowadzonych badań wody wykonywanych przez laboratorium, 28 decyzji płatniczych na kwotę 4 330,00 zł., ponadto wydano 11 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy, 5 opinii sanitarnych na organizację imprezy masowej.

Obiekty użyteczności publicznej.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą

W zakresie działań sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska skontrolowano 33 obiekty, w których udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz jeden obiekt, w którym udzielane są stacjonarne świadczenia zdrowotne. Zakres kontroli dotyczył oceny bieżącego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń oraz ocena procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. W jednym podmiocie leczniczym za nieprawidłowości, które dotyczyły nie zapewnienia właściwego ciągu technologicznego do sterylizacji narzędzi wszczęto postępowanie, wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania do 31.12.2024 r.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdza się wystarczające zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użycia i środki ochrony indywidualnej dla pracowników. Rodzaj preparatów myjących i dezynfekujących dostosowany do powierzchni, w ilościach wystarczających. Proces sterylizacji narzędzi wielorazowego użycia odbywa się w podmiotach leczniczych lub zlecający jest firmom zewnętrznym. Prowadzona jest prawidłowo gospodarka z odpadami medycznymi i komunalnymi. Odpady odbierane są przez specjalistyczne firmy, które posiadają zezwolenia na odbiór i transport odpadów do zakładów utylizacji.

Baseny kąpielowe – W ewidencji 4 baseny, przeprowadzono 5 kontroli.

Kryta Pływalnia w Lędzinach, 2 baseny przy Szkołach Podstawowych w Bieruniu oraz jeden basen sezonowy.

Kontrole zostały przeprowadzone w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarno – higienicznego oraz realizacji obowiązków informowania o jakości wody osób korzystających z obiektu.

W obiektach prowadzone są:

- systematycznie dokumentowane zapisy pomiarów parametrów wody;
- zarządzający obiektami w przypadku wystąpienia przekroczeń w badaniach jakości wody niezwłocznie informują PPIS w Tychach o rodzaju podjętych działań naprawczych;
- w widocznym miejscu umieszczone są informacje dot. jakości wody przeznaczonej do kąpieli.

Basen w Bieruniu przy ul. Kadłubowej przeprowadzono kontrole - w zakresie:

- oceny jakości wody na pływalni;
- realizacji obowiązku informowania korzystających z basenu o jakości wody na pływalni;
- oceny bieżącego stanu sanitarnego.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Kryta pływalnia zlokalizowana w Łędzinach przy ul. Lędzińskiej 14, została skontrolowana dwukrotnie: podczas pierwszej kontroli sprawdzono wykonanie nakazów decyzji wydanej w 2023 r. Strona uzupełniła:

- ubytki i spękania struktury ścian wokół niecki basenu sportowego;
- zdemontowano podwieszany sufit kasetonowy nad niecką basenu rekreacyjnego oraz nad wanną jacuzzi;
- wykonano malowanie powierzchni sufitowej, zamontowano nową saunę suchą.

Druga kontrola przeprowadzona w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego basenu nie wykazała nieprawidłowości.

Basen w Bieruniu przy Szkole Podstawowej nr 3 – kontrola w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego basenu nie wykazała nieprawidłowości.

Basen sezonowy w Łędzinach przy ul. Stadionowej – kontrolą objęto:

- ocenę bieżącego stanu sanitarnego;
- otoczenia niecki basenowej;
- urządzeń sanitarnych oraz utrzymania terenów zielonych.

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Obiekt był dobrze przygotowany do sezonu letniego. Na terenach zielonych przylegających do basenu znajduje się plac zabaw dla dzieci oraz boiska do gier, utrzymanie w dobrym stanie sanitarnym.

Hotele, inne obiekty świadczące usługi hotelarskie - w ewidencji 7 obiektów tj. 3 hotele oraz 4 obiekty świadczące inne usługi hotelarskie, przeprowadzono 1 kontrolę.

Kontrole przeprowadzano w następujących obiektach:

Hotel w Łędzinach - przeprowadzono kontrolę na wniosek strony w związku z potrzebą zaszeregowania obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii. Wydano pozytywną opinię sanitarną.

Zajazd w Jajostach - przeprowadzono kontrolę w zakresie sprawdzenia wykonania nakazów decyzji wydanej w 2023 r. W trakcie kontroli potwierdzono jej wykonanie tj. doprowadzono do należytego stanu sanitarnego cztery pokoje noclegowe.

Baza agroturystyczna w Chełmie Śląskim - przeprowadzono kontrolę w zakresie:

- oceny bieżącego stanu sanitarnego pomieszczeń;
- oceniono sposób postępowania z odpadami i gospodarkę wodno-ściekową.

Baza agroturystyczna jest obiektem całorocznym, funkcjonuje na terenie prywatnej posesji.

Dla gości dostępne są dwa budynki, w skład których wchodzi 9 pokoi z pełnym węzłem sanitarnym.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przy punktach wodnych zapewniony dopływ bieżącej ciepłej i zimnej wody, urządzenia sanitarne sprawne technicznie, myte i dezynfekowane. Prowadzona jest segregacja odpadów komunalnych.

Pola biwakowe – w ewidencji znajduje się 1 pole biwakowe w Chełmie Śląskim, przeprowadzono 1 kontrolę.

Właściciele obiektu systematycznie doposażają go w różnego rodzaju sprzęty i budynki małej architektury. Na terenie Pola biwakowego funkcjonuje kompleks sanitarny.

W skład tego kompleksu wchodzi:

- dwie toalety damskie z umywalką;
- trzy kabiny natryskowe oraz dwie toalety męskie z umywalką.

Przy umywalkach zapewniono stały dopływ bieżącej ciepłej i zimnej wody, środki higieniczne. Ściany i posadzki wykończone płytkami ceramicznymi. Budynek podłączony do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej.

Przy polu biwakowym znajduje się budynek z 6 pokojami z pełnym węzłem sanitarnym, ponadto zapewniono podręczne kuchenki oraz magazyny bielizny czystej i środków czystości. Na parterze budynku funkcjonują sanitariaty ogólnodostępne. Dla dzieci dostępny plac zabaw.

Na terenie pola znajdują się trzy punkty czerpalne wody, polowy aneks kuchenny, kompleksy toalet. Pole biwakowe posiada WC chemiczne przeznaczone do zrzutu nieczystości z kamperów do kanalizacji sanitarnej. Prowadzona jest prawidłowa gospodarka wodno-ściekowa oraz prawidłowa gospodarka odpadami. Przy polu biwakowym znajduje się budynek wolnostojący, podpiwniczony, podłączony do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej, w którym funkcjonuje pensjonat, dla osób na pobyt długoterminowy. Tereny zielone w trakcie trwania sezonu systematycznie koszone. Obiekt oceniono jako dobry.

Parkingi przy trasach turystycznych – w ewidencji 1 parking, przeprowadzono 1 kontrolę.

Przeprowadzono kontrolę Trasy turystycznej przy Stacji Paliw zlokalizowanej w Lędzinach przy drodze krajowej DK-1 Tychy – Częstochowa.

Kontrola przeprowadzona w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarnego ze szczególnym uwzględnieniem stanu sanitarnego toalet ogólnodostępnych, gospodarki odpadami oraz gospodarki wodno-ściekowej. Przy punktach wodnych zapewniony dopływ bieżącej ciepłej i zimnej wody, urządzenia sanitarne sprawne, myte i dezynfekowane. Prowadzona jest segregacja odpadów komunalnych. Tereny zielone przy parkingu zadbane, w okresie letnim urządza się ogródek letni.

Zakłady fryzjerskie, fryzjersko – kosmetyczne, kosmetyczne i odnowy biologicznej, tatuażu – w ewidencji 107 obiektów, przeprowadzono 41 kontroli.

W skontrolowanych zakładach przy obsłudze klienta używane są narzędzia i przybory fryzjerskie czyste, zdezynfekowane środkami o szerokim spektrum działania. Zapewnia się ręczniki wielorazowego użytku, które prane są poza zakładem oraz ręczniki jednorazowego użycia.

Bielizna czysta przechowywana jest w higienicznych warunkach. Właściciele zakładów posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Zakłady kosmetyczne są zakładami, w których w czasie świadczenia usług może dojść do naruszenia ciągłości tkanki, w związku z czym zachodzi konieczność używania wyłącznie sterylnych narzędzi i materiałów jednorazowego użytku. Większość salonów kosmetycznych posiada w gabinetach autoklawy, w których prowadzona jest sterylizacja narzędzi. W obiektach prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów. Odpady niebezpieczne powstające w trakcie świadczenia usług usuwane są do pojemników jednorazowego użycia, odbierane przez specjalistyczne firmy zgodnie z podpisaną umową.

Kontrole przeprowadzane w solariach wykazały, że jest przestrzegany przepis w zakresie respektowania obowiązku informacyjnego o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium ujętego w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. (Dz.U.2018 poz.275) w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium, a także prawidłowej dezynfekcji urządzeń do opalania ciała oraz powierzchni. Podczas przeprowadzonych kontroli w wyżej wymienionych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Bieżący stan higieniczno - sanitarny zakładów nie budził zastrzeżeń.

Domy pomocy społecznej – w ewidencji 6 obiektów, przeprowadzono 3 kontrole.

Celem kontroli w tej grupie było sprawdzenie warunków pobytu podopiecznych. W obiektach stacjonarnych zapewniona jest opieka:

- dla osób niepełnosprawnych;
- przewlekle chorych i dla osób w podeszłym wieku.

Pranie bielizny odbywa się w pomieszczeniach pomocniczych. Właściciele posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych.

Skontrolowany Dzienny Dom Pobytu Seniora w Bojszowach-Międzyrzeczu jest obiektem, gdzie osoby starsze-seniorzy mogą spędzać czas w określonych godzinach. Dla pensjonariuszy dostępne są węzły sanitarne, zapewnione są środki higieniczne, myjące i dezynfekcyjne.

W trakcie kontroli zaobserwowano szczególną dbałość o otoczenie obiektów, które służą jako miejsce wypoczynku dla pensjonariuszy w czasie letnim. W trakcie kontroli obiektów dodatkowo przeprowadzano działania informacyjno-edukacyjne dot.:

- postępowania z bielizną;
- postępowania z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi;
- właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Cmentarze - w ewidencji 9 obiektów, przeprowadzono 2 kontrole.

Skontrolowane cmentarze są ogrodzone częściowo lub w całości, alejki na cmentarzach w większości utwardzone. Administratorzy dbają o utrzymanie bieżącej czystości. Każdy cmentarz posiada przynajmniej jeden punkt wodny – punkty wodne zasilane wodą wodociągową. Wydzielone są miejsca składowania odpadów wyposażone w kontenery. Prowadzona jest segregacja odpadów. Przy miejscu składowania odpadów umieszczony regulamin segregacji odpadów. W trakcie przeprowadzonych w tej grupie obiektów kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Administratorzy posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Zakłady Pogrzebowe – w ewidencji 5, przeprowadzono 1 kontrolę.

W Zakładzie Pogrzebowym w Bieruniu przeprowadzono kontrolę na wniosek Strony w celu stwierdzenia spełnienia wymagań higienicznych dla środka transportu samochodu z przeznaczeniem na samochód specjalny pogrzebowy. Wydano pozytywną opinię sanitarną.

Domy przedpogrzebowe – w ewidencji 3.

Apteki – w ewidencji 27.

Obiekty kulturalno-rozrywkowe – w ewidencji 4.

Tereny rekreacyjne – w ewidencji 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę.

Kąpielisko Łysina jest terenem ogólnodostępnym przeznaczonym na cele rekreacyjno-wypoczynkowe oraz dla sportowego połowu ryb przez członków PZW. Sezon kąpieliskowy trwał od 22 czerwca do 31 sierpnia 2024 r.

Na terenie ośrodka znajduje się:

- kontener do udzielania pierwszej pomocy z pomieszczeniem dla ratowników WOPR.
- miejsce, w którym przechowywany jest zapas środków higieny i środków do dezynfekcji toalet. Dodatkowo w obrębie kąpieliska dostępne są dwie toalety TOI-TOI. Utrzymaniem czystości kontenera i toalet zajmują pracownicy BOSIR. Na całym terenie kąpieliska umieszczone są pojemniki na odpady wyłożone workami foliowymi. Obiekt oceniony jako dobry.

Pralnie – w ewidencji 1 obiekt, nie przeprowadzono kontroli

Sklepy odzieży używanej - w ewidencji 2 obiekty, nie przeprowadzono kontroli

Targowiska - w ewidencji 1 obiekt, nie przeprowadzono kontroli

Ośrodek interwencji kryzysowej - w ewidencji 1 obiekt, nie przeprowadzono kontroli

Punkty apteczne - w ewidencji 1 obiekt, nie przeprowadzono kontroli

Interwencje wpływające do PPIS w Tychach.

Jedna interwencja przekazana przez Komendę Powiatowej Policji w Bieruniu dotycząca, niewłaściwego korzystania z lokalu mieszkalnego przez lokatora przy ul. Węglowej w Bieruniu. PPIS w Tychach pisemnie poinformował właścicielkę lokalu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieruniu, Komendę Powiatowej Policji w Bieruniu oraz Zarządcę Nieruchomości o wspólnej wizji w lokalu mieszkalnym.

W trakcie wspólnej kontroli stwierdzono:

- lokal mieszkalny wypełniony był w całości różnego rodzaju odpadami tj.: butelki plastikowe; materiały budowlane, kable, styropian, worki wypełniane rzeczami niewiadomego pochodzenia, brudna odzież, szmaty;
- brak możliwości całkowitego otwarcia drzwi do mieszkania z uwagi na wypełnione do wysokości ok. 1,5 – 2 m odpady.
- brak możliwości poruszania się po lokalu mieszkalnym z uwagi na to, że wszystkie pomieszczenia (za wyjątkiem części łazienki – muszla ustępowa) są wypełnione odpadami.
- z mieszkania na klatkę schodową wydobywał się ostry nieprzyjemny odór.

Nakazano usunięcie odpadów w jak najszybszym terminie. Kontrole w mieszkaniu odbyły się w trzech terminach. Kontrola przeprowadzona w lutym 2024 r. potwierdziła całkowite usunięcie zalegających odpadów. Mieszkanie zostało wyczyszczone, podłoga w części pomieszczeń została wymieniona, ściany w kuchni odmalowano, dodatkowo przeprowadzono ozonowanie mieszkania przez specjalistyczną firmę. Na klatce schodowej nie wyczuwało się nieprzyjemnego zapachu. O sposobie załatwienia sprawy zostały poinformowane wszystkie biorące udział w kontrolach instytucje. Interwencja zasadna. (2 kontrole)

Jakość wody przeznaczonej do spożycia i wykorzystywanej do kąpieli i rekreacji.

W 2024 r. ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywana była w oparciu o rozporządzenie z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Do zadań własnych gminy zgodnie z cytowaną Ustawą należy zbiorowe zaopatrzenie w wodę. Dystrybucją wody przeznaczonej do spożycia zajmują się w poszczególnych gminach przedsiębiorstwa – wodociągowe.

W 2024 r. na terenie powiatu bieruńsko – lędzńskiego wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi dostarczały, 4 przedsiębiorstwa wodociągowe.

Gminy: Bieruń, Bojszowy, Łędziny – zaopatruje Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 4 w Tychach, dodatkowo część gminy Łędziny Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Partner” Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Łędzińskiej 47 w Łędzinach.

Gmina Chełm Śląski - Gminna Spółka Komunalna Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Techników 25 w Chełmie Śląskim.

Gmina Imielin - Miejska Spółka Komunalna Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Imielińskiej 87 w Imielinie. Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi monitoring jakości wody w celu oceny jej zgodności z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz analizuje możliwe zagrożenia zdrowotne wynikające z przekroczeń wartości parametrycznych i czasu ich występowania.

W ramach monitoringu jakości wody upoważnieni pracownicy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach pobierają próbki do badań laboratoryjnych zgodnie z harmonogramem kontroli urzędowych oraz próbki dodatkowe wynikające z bieżących potrzeb na przykład związane z interwencjami mieszkańców.

Badania jakości wody realizowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej były zgodnie z ustalonymi rocznymi „Harmonogramami pobierania próbek wody” z częstotliwością określoną w przywołanym powyżej rozporządzeniu.

Próbki wody pobierane były głównie z punktów zlokalizowanych na sieci wodociągowej (punktów zgodności) oraz w stacjach uzdatniania wody (woda uzdatniona). Przedsiębiorstwa wodociągowe przekazują do PPIS w Tychach sprawozdania z badań, które wykonywane były w akredytowanych laboratoriach posiadających system jakości badań wody zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej badane były w laboratoriach:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach i Bielsku – Białej;
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Katowicach;
- Centrum Badań i Dozoru Sp. z o.o. z siedzibą w Łędzinach;
- Wydziały Badania Wody należące do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach odpowiednio w: Laboratorium Katowice, Laboratorium Goczałkowice, Laboratorium Maczki w Sosnowcu;
- SGS Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie.

Jakość fizykochemiczna i mikrobiologiczna badanych próbek wody (w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej) nie budziła zastrzeżeń, w pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń, które mogłyby zagrozić zdrowiu osób spożywających tą wodę oraz pogorszyć jej ocenę organoleptyczną dokonywaną przez konsumentów. Woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia czyli jest zdatna do spożycia jeśli spełnia określone wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Podstawowym kryterium, jakie powinna spełniać woda do spożycia jest brak:

- mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów;
- wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego;
- brak agresywnych właściwości korozyjnych.

W 2024 r. nie zgłoszono żadnej interwencji na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu.

Pływalnie/ baseny kąpielowe

W powiecie bieruńsko - lędzińskim znajdują się 4 obiekty: 1 kryta pływalnia, 2 baseny przy Szkołach Podstawowych w Bieruniu oraz 1 basen sezonowy w Łędzinach, w którym woda w dalszym ciągu chlorowana jest ręcznie.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach za zapewnienie bezpieczeństwa kąpiących się osób jest odpowiedzialny administrator obiektu, który prowadzi kompleksową kontrolę jakości wody na pływalniach oraz odpowiada za jakość usług świadczonych w obiektach.

W 2024 r. zarządzający pływalniami wykonywali badania zgodnie z harmonogramem uzgodnionym i zatwierdzonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach. Wszystkie przeprowadzone badania jakości wody na pływalniach były realizowane przez laboratoria, które posiadają akredytację Polskiego Centrum Akredytacji na wykonywanie badań odpowiadających metodykom referencyjnym analiz wody na pływalniach.

Sprawozdania z badań jakości wody na pływalniach wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane były do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach. Zakresy i częstotliwość badań wody były zgodne z wymaganiami mikrobiologicznymi i fizykochemicznymi wody na pływalniach, w tym wody doprowadzanej na pływalnię, określonymi w zał. nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r.

W przypadku nieprawidłowych wyników badań zarządzający podejmowali działania naprawcze, a informacje o podjętych działaniach naprawczych przekazywano na bieżąco Państwowemu Powiatowemu Inspektora Sanitarnego w Tychach w Tychach.

Zarządzający prowadzili w sposób udokumentowany bieżącą obserwację wody na pływalni oraz wykonywali bieżące pomiary (pH, potencjał redoks, chlor wolny, chlor związany) zapisywane

w odpowiednich rejestrach. Na tej podstawie oraz na podstawie wykonanych własnych badań laboratoryjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach wydawał zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni. Zgodnie z cytowanym wyżej rozporządzeniem zarządzający pływalnią zamieszczali na tablicy informacyjnej aktualne komunikaty o jakości wody na pływalni oraz zbiorczą ocenę roczną wody na pływalni wydaną w 2024 r.

Kąpieliska:

W dniu 14.02.2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach zaopiniował pozytywnie przedłożony projekt uchwał Rady Miejskiej w Bieruniu w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Bieruń na 2024 r. oraz ustalenia sezonu kąpielowego w okresie od 22 czerwca do 31 sierpnia 2024 r. Organizatorem Kąpieliska Łysina był Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji (BOSiR) przy ul. Rynek 14 w Bieruniu.

BOSiR w Bieruniu w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach ustalił harmonogram pobierania próbek wody w sezonie z kąpieliska w ramach kontroli wewnętrznej. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego w ramach kontroli urzędowej upoważnieni pracownicy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach dokonali oceny wizualnej kąpieliska oraz pobrali próbkę wody do badań. Na podstawie otrzymanych wyników badań laboratoryjnych próbki wody oraz oceny wizualnej, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach wydał orzeczenie o przydatności wody do kąpeli zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli.

W sezonie letnim w ramach kontroli wewnętrznej organizator pobierał próbki wody zgodnie z harmonogramem oraz dokonywał oceny wizualnej. Wszystkie próbki spełniały wymagania zawarte w ww. rozporządzeniu, w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach, w każdym z tych przypadków stwierdził przydatność wody do kąpeli.

Orzeczenia każdorazowo wysyłane były do organizatora kąpieliska oraz Burmistrza Miasta Bieruń jak również na bieżąco wszelkie zmiany uzupełniane były w serwisie kąpieliskowym. Kąpielisko było otwarte przez cały czas trwania sezonu kąpielowego do dnia 30 sierpnia 2024 r.

W dniu 30 sierpnia 2024 r. organizator kąpieliska BOSiR, na podstawie oceny wizualnej wody przekazanej do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach, stwierdził zakwit sinic. Po przeprowadzonej kontroli urzędowej przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach w dniu 30 sierpnia 2024 r. - stwierdzono nieprzydatność wody do kąpeli ze względu na zakwity sinic w ilości powodującej zmianę barwy i mętności. Ze względu na naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia wydano decyzję administracyjną o tymczasowym zakazie kąpeli z terminem natychmiastowej wykonalności oraz nakazano:

- ustalić przyczynę zanieczyszczenia wody i podjąć działania dla ochrony zdrowia ludzkiego i poprawy jakości wody;
- powiadomić osoby korzystające z kąpieliska o braku przydatności wody do kąpeli do czasu uzyskania pozytywnych wyników badania wody;
- powiadomić PPIS w Tychach o wykonywanych działaniach;
- umieścić informacje o zakazie kąpeli w miejscu oznaczenia kąpieliska oraz w jego pobliżu.

Jednocześnie poinformowano Burmistrza Miasta Bieruń o zakazie kąpeli i umieszczono stosowną informację - komunikat na stronie internetowej PSSE w Tychach, na portalu społecznościowym Facebook oraz internetowym serwisie kąpieliskowym.

W oparciu o przepisy Ustawy Prawo Wodne oraz wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli, po obliczeniu percentyli w oparciu o wymagania mikrobiologiczne dla wód powierzchniowych dokonano oceny sezonowej – jakość wody uznano jako doskonałą. Dokonano również klasyfikacji czteroletniej dla kąpieliska „Łysina”, zlokalizowanego przy ul. Łysinowej w Bieruniu - jakość wody oceniono jako: doskonałą.

Zbiornik wody powierzchniowej

Na terenie powiatu znajduje się ujęcie wody powierzchniowej należące do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach oparte na wodzie ujmowanej ze zbiornika Dzieńkowice. Woda z tego zbiornika uzdatniania jest w Zakładzie Uzdatniania Wody Dzieńkowice w Imielinie. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi - przyjęto kategorię jakości wody – A2. Do tej kategorii zalicza się wody wymagające typowego uzdatnienia fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnej, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji i dezynfekcji końcowej.

Analiza i wnioski

Sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej przyczynia się do ciągłej poprawy warunków świadczenia usług. Na przestrzeni ostatniego roku nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej, wyniki jednoznacznie wskazują na poprawę stanu technicznego i sanitarnego nadzorowanych obiektów oraz wysokiego poziomu świadczonych usług. Wiele podmiotów gospodarczych w swojej działalności dąży do poprawy funkcjonalności pomieszczeń, zmiany wystroju wnętrz, wyposaża swoje obiekty w nowoczesne, dobrej jakości materiały sprzęty i urządzenia, co idzie w parze z wymaganiami technicznymi i sanitarnymi określonymi w obowiązujących aktach prawnych.

Jednak w dalszym ciągu dla pracowników dokonujących czynności kontrolnych w zakładach kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu utrudniony jest sposób ich przeprowadzania. Powodem jest brak aktu prawnego, który określałby szczegółowe wymogi dla obiektów świadczących usługi z zakresu fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej.

We wszystkich skontrolowanych obiektach dodatkowo sprawdzano czy obowiązuje w nich zakaz palenia, czy umieszczone są znaki graficzne dotyczące zakazu palenia oraz czy zakaz ten jest przestrzegany zarówno przez pracowników jak i klientów.

4. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny wykonuje badania i pomiary w zakresie próbek wody, próbek kału i wymazów z kału w kierunku nosicielstwa i zakażeń jelitowych, badania próbek biologicznych wskaźników kontroli skuteczności sterylizacji.

Zadania te realizowane są odpowiednio w dwóch sekcjach: Sekcji Badań Higieny Komunalnej i Środowiska (OL-KŚ) oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń (OL-B).

Personel Laboratorium posiada właściwe wykształcenie, odpowiednie kwalifikacje, wiedzę techniczną, umiejętności i doświadczenie. Personel jest również merytorycznie przygotowany do rozwiązywania problemów klienta, ponadto systematycznie podnosi swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych.

Laboratorium PSSE w Tychach posiada odpowiednie do zakresu wykonywanych badań pomieszczenia. Tam gdzie jest to wymagane ze względu na wpływ na ważność wyników, warunki środowiskowe są monitorowane, kontrolowane i rejestrowane zgodnie z odpowiednimi specyfikacjami lub metodykami badawczymi. Kontrola warunków środowiska polega np. na pomiarze temperatury, wilgotności, sprawdzaniu mikrobiologicznej czystości powietrza i powierzchni.

Stosowane do badań wyposażenie pomiarowe jest prawidłowo nadzorowane poprzez wzorcowanie zewnętrzne w kompetentnych akredytowanych laboratoriach wzorcujących, sprawdzanie wewnętrzne, modernizację i konserwację. W miarę potrzeb i możliwości laboratorium jest na bieżąco doposażane w nowoczesny sprzęt.

Oddział Laboratoryjny ma wdrożony i funkcjonujący system zarządzania zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Formalnym potwierdzeniem kompetencji laboratorium jest posiadany Certyfikat Akredytacji Nr AB 500 nadany przez organizację udzielającą uznania jakim jest Polskie Centrum Akredytacji. Obecnie Oddział Laboratoryjny pracuje w VI cyklu akredytacji.

Aktualny Zakres akredytacji jest dostępny na stronie internetowej PCA.; w zakładce: akredytowane podmioty → laboratoria badawcze.

Oddział Laboratoryjny dąży do osiągnięcia i utrzymania wysokiego poziomu jakości wykonywanych badań i usług świadczonych klientom, który pozwala na uzyskanie ważnych dla klientów wyników, spełnienia oczekiwań i wymagań klientów a także organów stanowiących i organizacji udzielającej uznania.

Badania wykonywane są zgodnie z ustalonymi i wyspecyfikowanymi metodami z zastosowaniem dobrej (profesjonalnej) praktyki laboratoryjnej opartej na doświadczeniu zawodowym personelu oraz bieżącym wewnętrznym i zewnętrznym potwierdzaniu ważności wyników. Działalność laboratoryjna jest zorganizowana i prowadzona w taki sposób, aby zawsze były przestrzegane prawa klientów, bezstronność i poufność wszelkich informacji oraz aby była zachowana integralność systemu zarządzania podczas planowania i wdrażania zmian. Ponadto

Oddział Laboratoryjny systematycznie na bieżąco identyfikuje i rozpatruje ryzyka oraz szanse związane z działalnością laboratoryjną.

Uzyskane wyniki badań pozwalają Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach na monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu, jej obiektywną ocenę oraz podejmowanie niezbędnych i właściwych działań interwencyjnych.

W 2024 r. wykonywane były badania wody dla obszaru działania PSSE w Tychach i PSSE w Katowicach oraz badania kału, wymazów z kału i skuteczności procesów sterylizacji dla obszaru działania PSSE w Tychach, PSSE w Rybniku i PSSE w Wodzisławiu Śląskim.

Łączną liczbę i kierunki badań dla ww. obszaru działania PSSE przedstawia tabela.

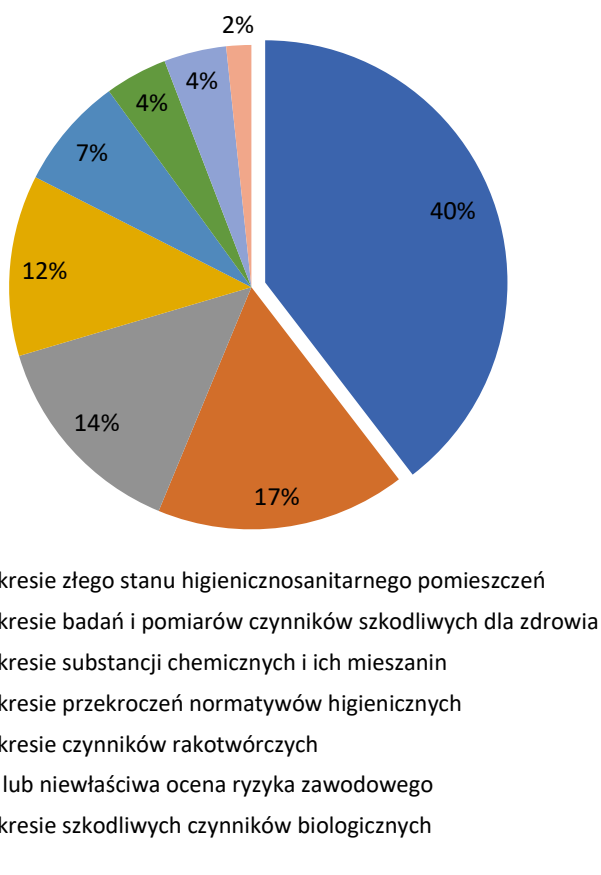
Sekcja	Rodzaj badań	Liczba badań	Liczba oznaczeń
Sekcja Badań Higieny Komunalnej i Środowiska	Badania próbek wody z ujęć powierzchniowych i głębinowych, sieci wodociągowej, wody przeznaczonej do kąpielii (kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpielii i baseny kąpielowe) obejmujące: PARAMETRY FIZYCZNE: barwa, mętność, odczyn (pH), potencjał redox, przewodność smak, zapach, zawiesiny PARAMETRY CHEMICZNE: jon amonowy, azotany, azotyny, Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu, chlorki, chlor wolny i ogólny, chlor związany, glin, indeks nadmanganianowy, mangan, tlen rozpuszczony, wapń i magnez (zawartość sumaryczna) – twardość, żelazo PARAMETRY BAKTERIOLOGICZNE: Bakterie grupy coli, Escherichia coli, Clostridium perfringens łącznie ze sporami, Enterokoki, Gronkowce koagulazo-dodatnie, Legionella, Ogólna liczba bakterii na agarze odżywczym, Pseudomonas aeruginosa	2926	7446
Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń	BIEGUNKI – badanie dzieci chorych do drugiego roku życia w kierunku pałeczek Salmonella, Shigella, Yersinia, Escherichia coli z grupy: O25, O26, O44, O55, O86, O111, O114, O119, O124, O125, O126, O127, O128, O142, O157 i innych pałeczek z rzędu Enterobacterales. CHOROZY – badanie osób z objawami chorobowymi wskazującymi na zakażenie pałeczkami Salmonella, Shigella, Yersinia i Escherichia coli z grupy: O157 i innych pałeczek z rzędu Enterobacterales. OZDROWIENECY – badanie osób, u których stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella po leczeniu oraz po ustąpieniu objawów chorobowych NOSICIELE - badanie osób bez objawów chorobowych, w organizmach których bytują i rozmnażają się pałeczki Salmonella i Shigella STYCZNOŚĆ - badanie osób bez objawów chorobowych, które pozostawały w bezpośredniej lub pośredniej styczności z osobą chorą, u której stwierdzono obecność pałeczek Salmonella i Shigella KLASYFIKACJA SZCZEPÓW - potwierdzenie biochemiczne i serologiczne, wyhodowanych przez laboratoria spoza Inspekcji Sanitarnej, szczepów Salmonella, Shigella, Escherichia coli BRANŻOWCY - badanie osób zdrowych w celu wyeliminowania nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella BADANIE WSKAŹNIKÓW BIOLOGICZNYCH kontroli skuteczności sterylizacji przeprowadzanych w autoklawach (Sporal A) i sterylizatorach (Sporal S) BADANIE W KIERUNKU PASOŻYTÓW PRZEWODU POKARMOWEGO - wykrywanie i różnicowanie jaj, cyst i członów pasożytów przewodu pokarmowego w kale, jaj pasożytów przewodu pokarmowego w wymazie z fałd okołodobitycznych oraz wykrywanie obecności w kale antygenu Giardia lamblia metodą immunochromatograficzną BADANIA WIRUSOLOGICZNE kału w kierunku rotawirusów i adenowirusów	13717	150246

5. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY, PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN ORAZ PRZESTRZEGANIA ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH.

W powiecie bieruńsko-lędzińskim w 2024 r. nadzorem bieżącym w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy, wprowadzania do obrotu jak również stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin oraz wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych objętych było 128 podmiotów gospodarczych. W zakładach tych zatrudnionych było 14403 pracowników.

W 2024 r. przeprowadzono 58 kontroli w 46 obiektach. Podczas większości kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne. W związku ze stwierdzeniem naruszenia przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy lub dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, wydanych zostało 31 decyzji dotyczących usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Decyzje zawierały 240 nakazów.

Stwierdzone nieprawidłowości

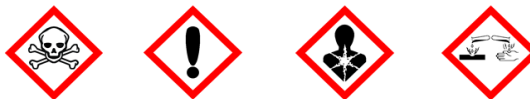

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia stwarzanego przez substancje chemiczne i ich mieszaniny:

Piktogramy dla zagrożeń fizykochemicznych

Piktogramy dla zagrożeń dla zdrowia

Piktogram dla zagrożenia dla środowiska

Znak ostrzegający przed zagrożeniem biologicznym:

Przykładowe znaki nakazujące stosowanie środków ochrony indywidualnej:

Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzono w 30 zakładach pracy w zakresie: pyłu węgla kamiennego, pyłu niesklasyfikowanego ze względu na toksyczność, czynników chemicznych – krzemionki krystalicznej frakcji respirabilnej, manganu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na Mn frakcja respirabilna, ołowiu, tetrachloroetenu, hałasu, promieniowania optycznego nielaserowego, W warunkach tych pracowało 3356 pracowników, w tym głównie w górnictwie węgla kamiennego.

Choroby zawodowe

Stwierdzono 38 chorób zawodowych w 3 zakładach pracy: pylic płuc górników kopalń węgla.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego nie stwierdzono obiektów, w których wytwarzano lub wprowadzano do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Podsumowanie

W kopalniach węgla kamiennego występuje w środowisku pracy narażenie na pyły węgla kamiennego zawierające krzemionkę krystaliczną, które jest przyczyną chorób zawodowych - pylic płuc górników kopalń węgla (stwierdzanych najczęściej po zakończeniu pracy zawodowej). Większość stwierdzanych w zakładach pracy nieprawidłowości dotyczyło niewłaściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub pomieszczeń pracy, często stwierdzano brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, a także nieprzestrzeganie przepisów prawa w zakresie stosowania lub wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin.

6. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

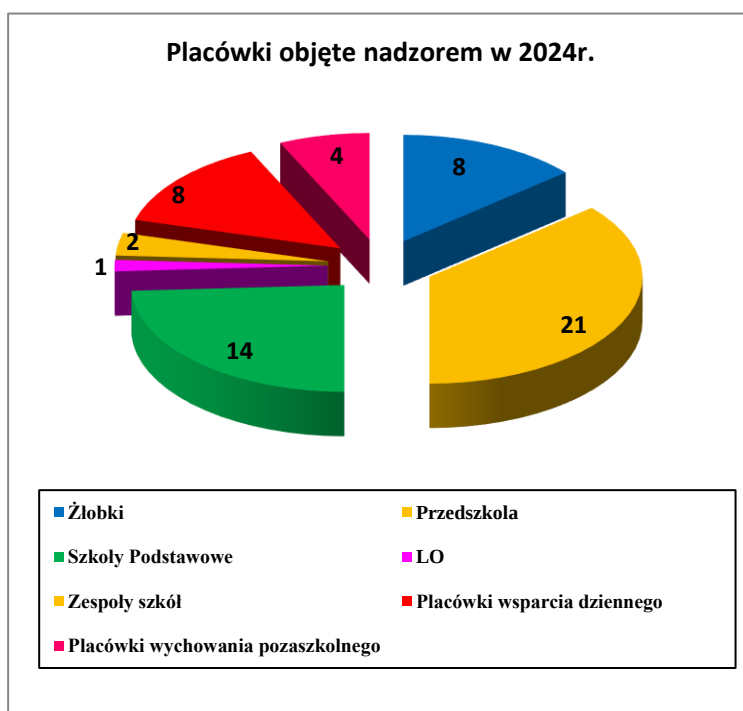
Stan sanitarny opracowano na podstawie analizy wyników uzyskanych podczas prowadzenia bieżącego nadzoru nad placówkami, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie właściwych warunków higieniczno-zdrowotnych i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach. Przedmiotem czynności prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania był:

- nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, nad stanem technicznym boisk szkolnych oraz placów zabaw w przedszkolach;
- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież;
- nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkołach;
- ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii;
- ocena sytuacji w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy;
- ocena procesu nauczania-uczenia się w szkołach podstawowych;
- ocena organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

W 2024 r. w ewidencji znajdowało się 58 placówek nauczania i wychowania z powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Placówki objęte stałym nadzorem sanitarnym to przede wszystkim szkoły podstawowe, a także żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej i inne. Przeprowadzono 42 kontrole bieżącego stanu sanitarno-higienicznego. Kontrole, które wykazywały nieprawidłowości kończyły się wszczęciem postępowania administracyjnego lub wydaniem zaleceń pokontrolnych. Nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- złego stanu technicznego sal lekcyjnych oraz innych pomieszczeń przeznaczonych do pobytu dzieci i młodzieży,
- złego stanu technicznego nawierzchni, w tym nierówności płyt na placu szkolnym.

W 2024 r. wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą nieprawidłowego stanu technicznego placówki.

Żłobki

Szczególną uwagę poświęcono placówkom przeznaczonym dla najmłodszych dzieci. Opiekę najmłodszym dzieciom zapewniono łącznie w 8 placówkach. Skontrolowano 6 żłobków, w których przebywało 171 dzieci. Stan techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych, a warunki do utrzymania higieny uznano za prawidłowe. W 2024 r. wydano 2 decyzje określające maksymalną liczbę dzieci w żłobku.

Przedszkola

W 2024 r. PPIS w Tychach nadzorował 21 przedszkoli. Skontrolowano 9 placówek, do których zapisanych było 1230 dzieci.

Większość skontrolowanych przedszkoli funkcjonowało w budynkach przystosowanych do tego celu. Pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci utrzymane były w należytej czystości i porządku. Przyległe tereny placów zabaw były ogrodzone i utrzymane w czystości. Przedmiotem kontroli terenów rekreacyjnych i placów zabaw był stan sanitarno-techniczny urządzeń, w tym posiadanie certyfikatów zgodności z normami, sposób zabezpieczenia miejsc zabaw dzieci, umieszczanie czytelnych i kompletnych regulaminów oraz posiadanie harmonogramów napraw i kontroli. Szczególną uwagę zwracano na częstotliwość wymiany piasku oraz zabezpieczenie piaskownic przed zanieczyszczeniem.

Szkoły

W 2024 r. PPIS w Tychach nadzorował 14 szkół podstawowych, 1 LO, 2 zespoły szkół ponadpodstawowych. Skontrolowano 15 szkół przeprowadzając w nich 24 kontrole sanitarne.

Budynki szkół przystosowane są do potrzeb korzystających z nich dzieci i młodzieży, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Co roku w tych placówkach przeprowadzane są bieżące prace remontowe, poprawiane są warunki pracy/nauki uczniów.

W większości szkoły prowadzą zajęcia lekcyjne w systemie jednonazmianowym. Zajęcia odbywające się w szkołach w systemie dwuzmianowym dotyczą głównie klas I – III. Wszystkie nadzorowane placówki posiadają podłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest organizacja zajęć wychowania fizycznego. W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwracano na problem niewykorzystywania natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, iż warunki do utrzymania higieny osobistej z roku na rok są coraz lepsze, dzieci i młodzież szkolna nadal nie korzystają z nich systematycznie.

Warunki do utrzymania higieny osobistej

W większości skontrolowanych szkół zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk bądź ręczników jednorazowych, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie.

Ponadto w 1 skontrolowanej placówce stwierdzono brak zachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

Zabezpieczenie piaskownic przed dostępem zwierząt

W 2024 r. prowadzono nadzór nad przygotowaniem terenów zewnętrznych placówek przedszkolnych. Przy ocenie brano pod uwagę liczbę i rodzaj urządzeń, rodzaj zabezpieczenia piaskownic, dostępność regulaminu korzystania z placów zabaw. Z uwagi na bezpieczeństwo i higienę korzystania z przedszkolnych i szkolnych placów zabaw, boisk i terenów rekreacyjnych przez dzieci i młodzież konieczne jest zabezpieczenie terenu (np. piaskownic) przed dostępem zwierząt, w szczególności przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. W toku kontroli sanitarnych w tym zakresie stwierdzono, że w większości placówek piaskownice są zabezpieczone prawidłowo.

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

W 2024 r. prowadzono nadzór nad warunkami w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkołach. We wszystkich skontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były w sposób widoczny, umożliwiający ich identyfikację oraz posiadały wymagane karty charakterystyk. W pracowniach chemicznych znajdowały się również aktualne spisy przechowywanych substancji chemicznych. Zmniejszyła się ilość posiadanych przez szkoły substancji chemicznych, na rzecz wykorzystywania podczas zajęć form wizualnych (programy multimedialne.)

Dożywianie dzieci i młodzieży

Prowadzono ocenę dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej z uwzględnieniem dożywiania sponsorowanego. Na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego 8 szkół prowadzi dożywianie w formie posiłków dwudaniowych i jednodaniowych, z których korzystało 1044 uczniów.

Higieniczna ocena tygodniowych rozkładów zajęć

Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku.

W 2024 r. dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć w 3 szkołach podstawowych, gdzie analizie poddano 54 oddziały, z czego 16 oddziałach stwierdzono nieprawidłowości.

Analizując rozkłady zajęć lekcyjnych oceniano czy:

- zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica między kolejnymi dniami nie jest większa niż jedna godzina,
- różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie jest większa niż jedna godzina.

Badania w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków

W 2024 r. pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Tychach przeprowadzili badania obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków. Badaniu zostali poddani uczniowie 2 szkół podstawowych, w których badaniem objęto uczniów z 11 oddziałów. Zważono 148 tornistrów/plecaków, z czego 25 tornistrów/plecaków przekraczało 15% masy ciała. Analiza przeprowadzonych badań wykazała przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistra w 6 oddziałach.

Badania miały na celu oszacowanie skali istniejącego problemu dotyczącego zbyt ciężkich tornistrów i ustalenie rzeczywistego obciążenia uczniów szkół podstawowych.

Wszystkie placówki, w których przeprowadzono ważenie tornistrów/plecaków otrzymały pisemną analizę wyników z zaleceniami dla rodziców i nauczycieli.

Profilaktyczna opieka zdrowotna w szkołach

Podczas kontroli w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zwracano szczególną uwagę na to, czy gabinet spełniał wymogi dotyczące: wymaganej powierzchni, zapewnienia dostępu do ciepłej wody oraz mydła w płynie, ręczników jednorazowego użytku, zabezpieczenia przed zawilgoceniem ścian przy umywalkach, stosowanych materiałów wykończeniowych ścian i podłóg pomieszczeń (umożliwiających mycie i dezynfekcję powierzchni). W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego nad gabinetami opieki zdrowotnej stwierdzono, iż wszystkie gabinety funkcjonowały zgodnie z wymogami technicznymi. Gabinety utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny. Nie stwierdzono niewłaściwego stanu sanitarnego w żadnym z kontrolowanych gabinetów.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2024 r. zimowy i letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowany był w miejscu zamieszkania. Jego celem było zapewnienie opieki i rekreacji dzieciom pozostającym w mieście.

Przeprowadzono 3 kontrole stanu sanitarnego placówek organizujących wypoczynek.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano m. in. na:

- stan sanitarno-techniczny budynków i pomieszczeń;
- liczbę i stan techniczny urządzeń sanitarnych oraz zapewnienie środków do utrzymania higieny osobistej;
- stan sanitarny pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez uczestników wypoczynku.

Przebieg wypoczynku odbywał się we właściwych warunkach, gwarantujących higieniczny i bezpieczny pobyt dzieci i młodzieży, nie odnotowano rażących uchybień sanitarnych oraz przypadków chorób zakaźnych i zatruc pokarmowych.

Podsumowanie:

Prowadzony nadzór w 2024 r. pozwala stwierdzić iż stan techniczny obiektów utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Niepokojącym zjawiskiem pozostają niewątpliwie problemy o charakterze higienicznym, związane ze stwierdzonymi przypadkami wszawicy. W związku z nagminnie pojawiającym się problemem występowania wszawicy wśród dzieci, dyrektorom placówek oświatowych przekazywano materiały edukacyjne w formie ulotek. Działania podejmowane przez dyrektorów placówek we współpracy z rodzicami i pielęgniarkami nie są całkowicie skuteczne, ze względu na powtarzające się zakażenia.

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i mają charakter prewencyjny, zmierzający do zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego w projektowanych i realizowanych obiektach, a także ochrony zdrowia ludzi przebywających w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć.

Podstawę działalności inwestycyjnej stanowi planowanie przestrzenne, które ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W 2024r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniował 3 projekty planów zagospodarowania przestrzennego opracowane dla terenów położonych w powiecie bieruńsko-lędzińskim. Dla 1 projektu planu zagospodarowania oraz 2 planów ogólnych uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W przypadku 1 zmiany planu uznano za zasadne odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo dla terenów, które nie są objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydano 120 postanowień dotyczących projektów decyzji o warunkach zabudowy dla planowanych inwestycji.

Przekazane do zaopiniowania projekty planów porządkowały strukturę funkcjonalno-przestrzenną, wprowadzały tereny usług lub produkcji na obszary niezainwestowane stanowiące grunty rolne, dostosowywały ich ustalenia do obecnych przepisów prawa, potrzeb inwestycyjnych oraz polityki miasta Bierunia w zakresie aktywizacji terenów aktywności gospodarczej. W każdym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego proponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko bądź ludzi, a odnoszące się indywidualnie do określonego przeznaczenia terenu. Dotyczyły one m.in. ochrony powietrza, ochrony zasobów wodnych, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony krajobrazu i ochrony przyrody oraz ochrony przed hałasem. Dodatkowo dla poszczególnych terenów wprowadzano także wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej, która będzie pełnić ważną rolę ekologiczną. Istotnym było także objęcie planem miejscowym terenów nieposiadających obecnie obowiązującego mpzp i tym samym wyeliminowanie możliwości realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy.

Odrębną kwestię w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W 2024 r. organy administracji prowadzące postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zasięgały opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach co do potrzeby przeprowadzenia takiej oceny dla 11 przedsięwzięć. Po przeanalizowaniu rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia, jego usytuowania oraz rodzaju i skali możliwego oddziaływania w żadnym przypadku nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia takiego postępowania.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa również prawidłowe zaprojektowanie obiektu budowlanego, a także jego wykonanie. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych sprawdzano czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostaną spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich mających zastosowanie przepisach i normach wynikających z Prawa budowlanego.

W roku ubiegłym uzgodniono 7 projektów architektoniczno-budowlanych, były to m.in. projekty: lokali gastronomicznych, żłobka, hali logistyczno-magazynowej z budynkiem socjalno-biurowym. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscu pobytu ludzi poprzez zastosowanie m.in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, właściwego oświetlenia oraz prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach.

W 2024 r. na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego dokonano ogółem 29 odbiorów obiektów zgłoszonych przez inwestorów w myśl art. 56 ustawy Prawo budowlane lub ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wśród odbieranych obiektów znajdowały się m.in. sklepy spożywcze, salony kosmetyczne,

gabinet fizjoterapii, przychodnia, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, żłobki, laboratorium w budynku Zakładu Uzdatniania Wody Dzieńkowice, budynki biurowe oraz obiekty produkcyjno-magazynowe z zapleczeniami biurowo-socjalnymi.

Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowy obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarno-higienicznego tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza, właściwego oświetlenia, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami.

Stwierdzić należy, że część obiektów, których zakończenie realizacji zostało zgłoszone nie spełniało wszystkich wymagań z zakresu wymogów sanitarno-higienicznych. Często obiekty nie były przygotowane do odbioru z uwagi na trwające w nich prace budowlano-wykończeniowe.

Niejednokrotnie wydanie pozytywnej opinii możliwe było dopiero po wyeliminowaniu przez inwestorów nieprawidłowości i uchybień stwierdzanych w trakcie oględzin obiektów.

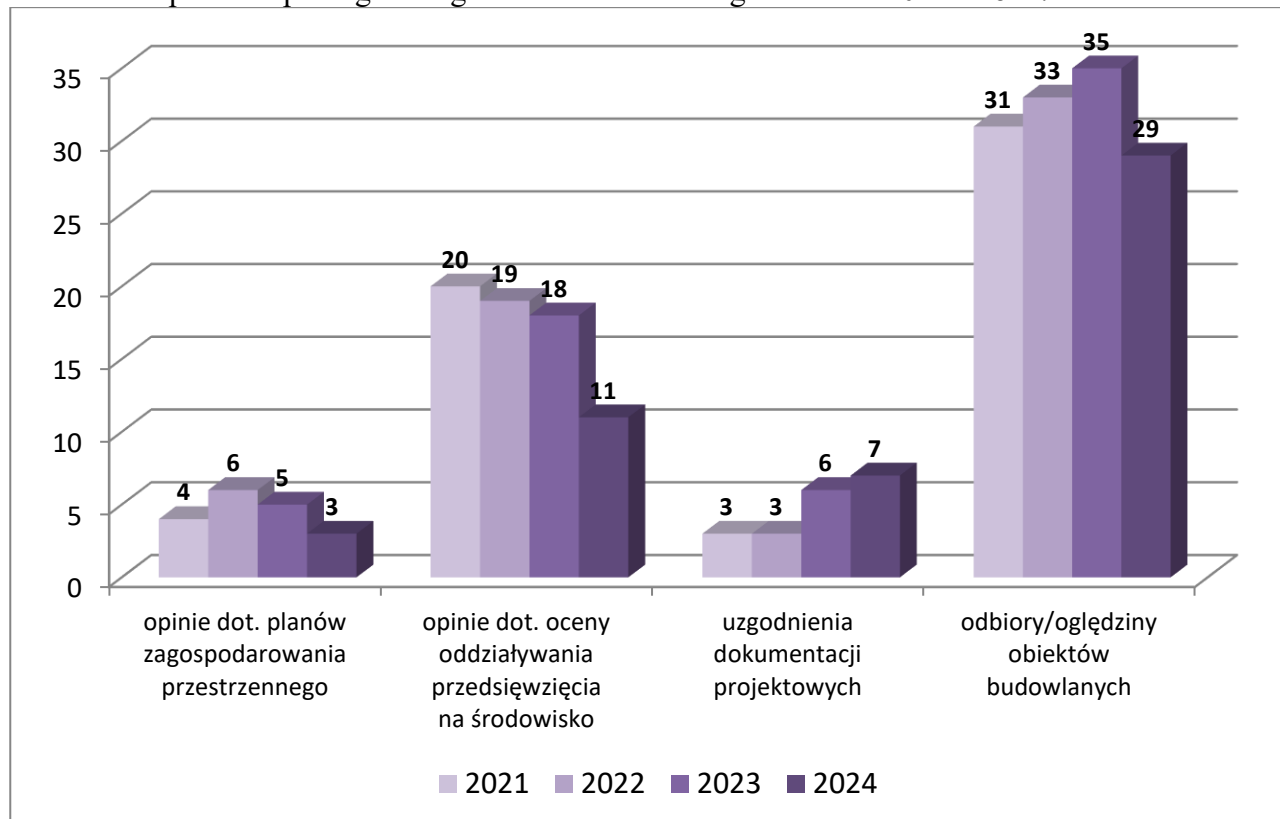
Prowadzone były również działania informacyjno-edukacyjne dotyczące prawidłowego utrzymania systemów wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej i klimatyzacji, instalacji wodociągowej oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w obiektach budowlanych.

Po dokonaniu odbioru nadzór nad obiektem przejmuje właściwa sekcja nadzoru bieżącego.

Zestawienie liczbowe działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r.:

Opinie dot. planów zagospodarowania przestrzennego	3
Opinie dot. oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	11
Uzgodnienia dokumentacji projektowych	7
odbory/oględziny obiektów budowlanych	29

Działalność pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w latach 2021 - 2024.

Podsumowanie:

Rola zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w Państwowej Inspekcji Sanitarnej, choć różni się od działań innych komórek jest bardzo ważna. Zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter profilaktyczny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Polegają one na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania, projektowania i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Uzgadniając planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko egzekwowano rozwiązania, zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne i właściwe warunki życia ludzi znajdujących się w ich sąsiedztwie.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa także prawidłowe zaprojektowanie i wykonanie obiektów budowlanych. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach, w tym zakresie, obejmowały uzgadnianie dokumentacji projektowych obiektów budowlanych oraz odbiory obiektów zrealizowanych, poprzez egzekwowanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zarówno pracowników jak i ludzi korzystających ze świadczonych usług.

8. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO – ZDROWOTNA

W 2024 r. tematem dominującym w działalności Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej była edukacja w zakresie szczepień ochronnych z uwagi na narastający problem zmniejszającej się wyszczepialności i ryzyko utraty odporności zbiorowiskowej. Drugim priorytetem działalności było wdrażanie i koordynacja programów profilaktycznych adresowanych do placówek oświatowo-wychowawczych. Dużą rolę w promocji zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób odegrały media społecznościowe, w których na bieżąco zamieszczane były aktualne informacje i materiały dotyczące promocji zdrowia oraz zdrowego stylu życia.

Zaplanowane działania wynikały z zapisów Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS opracowanego na lata 2022-2026 oraz wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego.

W 2024 r. do przedszkoli kierowano ofertę następujących programów:

- „Czyste powietrze wokół nas”- program antytytoniowej edukacji zdrowotnej,
- „Klub Zdrowego Przedszkolaka”- promowanie zdrowego stylu życia,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne”- zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych.

Szkołom podstawowym przedstawiono ofertę programów edukacyjnych:

- „Smak życia czyli debata o dopalaczach”- dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat nowych substancji psychoaktywnych i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami,
- Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”- edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki,
- „Bieg po zdrowie”- program antytytoniowej edukacji zdrowotnej skierowany do uczniów IV klas,
- Wojewódzki projekt „Zdrowie i emocje- skrzynka z narzędziami”- skierowany do uczniów klas VI, celem projektu jest profilaktyka uzależnień, rozwijanie prozdrowotnych postaw i zachowań oraz umiejętności regulacji emocji.

Programy prozdrowotne koordynowane w szkołach ponadpodstawowych:

- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS,
- „Podstępne WZW”- upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość?”- ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie,
- „Znamie! Znam je?”- upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań,
- „Wybierz Życie-Pierwszy Krok”- poprawa świadomości uczniów w zakresie profilaktyki wirusa HPV i raka szyjki macicy.

Realizacja programów polegała na przeprowadzeniu działań edukacyjnych przez szkolnych koordynatorów, zgodnie ze scenariuszami zajęć lub głównymi wytycznymi danego programu. Realizatorzy mieli możliwość modyfikowania treści w zależności od potrzeb i możliwości danej grupy.

Oprócz działań programowych podejmowane były następujące działania nieprogramowe:

- „Nowe narkotyki-Nowe zagrożenia”,
- „Łap słońce z głową”,

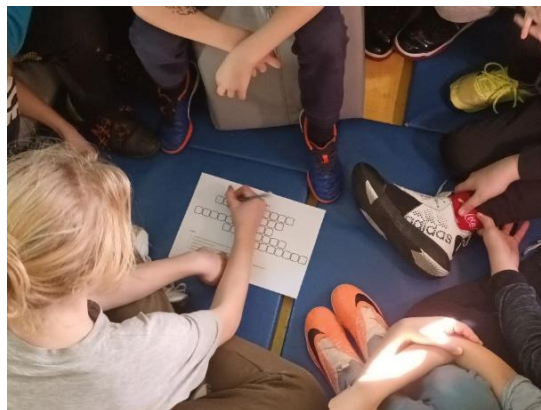
- „Bezpieczne grzybobranie”,
- „Bezpieczne Ferie 2024”,
- „Bezpieczne Wakacje 2024”,
- „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”,
- „Warto wiedzieć o HIV i AIDS”,
- „#Wybierz zdrowie”,
- „Wirusoochrona”,
- profilaktyka wad postawy „Lekki tornister”,
- profilaktyka grypy,
- profilaktyka wszawicy,
- promowanie powszechnego szczepienia przeciwko HPV,
- „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”/„Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”,
- profilaktyka szkodliwości palenia tytoniu, w tym „Światowy Dzień bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia”,
- „Światowy Dzień Zdrowia" obchodzony był pod hasłem: „*Moje zdrowie, moje prawo*” (ang. *My health, my right*),
- kampania „#UnitedInProtection”,
- kampania „Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”,
- kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”,
- kampania EFSA „PlantHealt4Life”,
- kampania EFSA „#Safe2EatEu”,
- interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej- profilaktyka chorób i promocja szczepień ochronnych.

Realizacja zadań oświatowo-zdrowotnych skupiała się w dużej mierze na podejmowaniu działań w terenie: organizacji stoisk profilaktyczno-edukacyjnych podczas wydarzeń miejskich i powiatowych, pogadanek, warsztatów dla dzieci i młodzieży, ćwiczeń profilaktycznych z użyciem alko i narkogogli oraz pomiarów tlenu węgla w wydychanym powietrzu u osób palących.

W styczniu promowano akcję „Bezpieczne Ferie 2024” podczas 10 Bieruńskiego Biegu Utopca. Dla zainteresowanych dostępne były materiały promujące zdrowie, ćwiczenia z wykorzystaniem alko i narkogogli. Dla dzieci przygotowano krzyżówki, rebusy, kolorowanki promujące aktywny i bezpieczny wypoczynek w okresie ferii.

Tematykę bezpiecznych ferii poruszono na półkoloniach organizowanych przez Centrum Usług Społecznych w Bojszowach. Dzieci edukowano w zakresie bezpiecznej zabawy podczas uprawiania sportów zimowych, odpowiedniego ubioru dostosowanego do pogody, zdrowego stylu życia, skutków zdrowotnych czynnego i biernego palenia. Dzieci utrwaliły sobie numery alarmowe służb ratunkowych. Na koniec zajęć rozwiązywano krzyżówki i karty pracy.

Podjęmowano wiele działań w ramach akcji „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” m. in. w związku z niepokojącą sytuacją epidemiologiczną w Czechach dot. rosnącej liczby zachorowań na krztusiec. PPIS w Tychach wystosował pismo informacyjne do wszystkich podmiotów leczniczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz szkół.

Z powodu rosnącej liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach rozpoczął akcję informacyjno-edukacyjną dla rodziców. Został opracowany i wydany plakat pt. „Ostatni brakujący element”, który dystrybuowano do placówek przedszkolnych, żłobków oraz podmiotów leczniczych.

Tematykę szczepień szeroko rozpowszechniano w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tychach poprzez promowanie kampanii „#UnitedInProtection”, bezpłatnych szczepień przeciwko HPV oraz bezpieczeństwa preparatów szczepionkowych.

W ramach wojewódzkiej kampanii edukacyjnej „Nowe narkotyki-Nowe zagrożenia” w maju w Szkole Podstawowej Nr 1 w Bieruniu przeprowadzono warsztaty edukacyjne dla klas VII. Tematyka warsztatów dotyczyła zagrożeń związanych ze szkodliwością używania substancji psychoaktywnych. Uczniowie wzięli udział w ćwiczeniach z użyciem alko i narkogogli. W ramach koalicji funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu poruszył aspekty prawne związane z odpowiedzialnością karną nieletnich.

Warsztaty w ramach kampanii edukacyjnej „Nowe narkotyki-Nowe zagrożenia” odbyły się w Powiatowym Zespole Szkół w Bieruniu i dotyczyły zagrożeń związanych ze szkodliwością używania substancji psychoaktywnych. Funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu rozmawiał z uczniami nt. aspektów prawnych związanych z odpowiedzialnością karną nieletnich, natomiast pracownicy PSSE w Tychach przedstawili szkodliwy wpływ używek na zdrowie.

Podobne zajęcia przeprowadzono dla klas pierwszych Powiatowego Zespołu Szkół w Łędzinach. Tematyka warsztatów dotyczyła zagrożeń związanych ze szkodliwością używania substancji psychoaktywnych. Przeprowadzono ćwiczenia z użyciem alko i narkogogli. W ramach koalicji funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Bieruniu poruszył aspekty prawne związane z odpowiedzialnością karną nieletnich.

W październiku odbyła się akcja ważenia tornistrów przez pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w Szkole Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Augusta Kardynała Hlonda w Chełmie Śląskim. Dodatkowo pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia przeprowadzili pogadanki z uczniami dot. prawidłowego pakowania oraz noszenia plecaka, higieny osobistej z naciskiem na technikę mycia rąk. Poruszono również problematykę chorób odkleszczowych w ramach akcji „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”.

W ramach obchodów „Światowego Dnia AIDS” oraz akcji pt. „Warto wiedzieć o HIV i AIDS” w 32 szkołach ponadpodstawowych z terenu nadzorowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach, koordynatorzy szkolni przeprowadzili 185 godzin lekcyjnych, w wyniku których edukacją objęto 3738 uczniów.

W ramach akcji w Powiatowym Zespole Szkół w Łędzinach nauczyciel biologii podjął działania edukacyjne mające na celu upowszechnienie wiedzy na temat wirusa HIV i choroby AIDS oraz pogłębienie świadomości uczniów, że: „ryzyko zakażenia dotyczy także Ciebie”. W ramach akcji

zrealizowano następujące działania: odbyły się zajęcia lekcyjne na temat HIV i AIDS, przeprowadzona została akcja plakatowa, najciekawsze plakaty zaprezentowano w sali biologicznej i na szkolnym korytarzu. W dniu 11 grudnia przeprowadzono wśród uczniów technikum tematyczny test wiedzy.

W ramach wdrożenia programów profilaktycznych w minionym roku zorganizowano dwa szkolenia dla koordynatorów placówek edukacyjno- wychowawczych. Pierwsze poruszało tematykę programów skierowanych dla przedszkoli: „Klubu Zdrowego Przedszkolaka”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne” i „Czyste powietrze wokół nas”, drugie skierowane było do nauczycieli szkół podstawowych i dotyczyło Ogólnopolskiego Programu „Trzymaj Formę!”. Podczas szkoleń poruszano założenia, metodykę, dobre praktyki i pomysły na realizację przedsięwzięć. Dodatkowo w ramach szkolenia „Trzymaj Formę!” zorganizowano wykład poświęcony znakowaniu żywności i suplementom diety poprowadzony przez przedstawiciela Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia PSSE w Tychach.

W 2024 roku prowadzono wiele inicjatyw mających na celu zapobieganie chorobom zakaźnym poprzez promocję szczepień ochronnych. Między innymi realizowano wojewódzką kampanię informacyjno-edukacyjną ph. „Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”. Kampania miała na celu przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, która pomoże przyszłym rodzicom w racjonalnym podejmowaniu decyzji. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tychach zainicjował na swoim terenie akcję plakatową ph. „Ostatni brakujący element” skierowaną do rodziców dzieci. Wydany plakat został rozdysponowany do żłobków, przedszkoli i podmiotów leczniczych.

Mając na uwadze troskę o zdrowie młodzieży, kontynuowano działania programowe i nieprogramowe dotyczące profilaktyki uzależnień. Wiele inicjatyw podejmowano w ramach akcji „Nowe narkotyki-Nowe zagrożenia”. W związku z zawiązaną koalicją lokalną z funkcjonariuszami Policji prowadzono warsztaty w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Spotkania edukacyjne cieszyły się dużym zainteresowaniem. Istnieje potrzeba kontynuowania tego typu działań w kolejnych latach, by uchronić młodych ludzi przed eksperymentowaniem i złapaniem w sidła nałogu.